

mallorca socialista

N.º 12 - 21 Abril 1979 - Edita: PARTIT SOCIALISTA DE MALLORCA (P.S.I.) - Preu: 25 Pts.

**BATLES D'ESQUERRA
NACIONALISTA**

ALGAIDA, Joan Ramis

ARTÀ, Jaume Morey

INCA, Jaume Crespi

MONTUÏRI, Xesc Trobat

SINEU, Jaume Ferriol

Editorial

AVANÇ NACIONALISTA I RUPTURA DEL BIPARTIDISME

El resultat obtingut pel PSM a les passades eleccions municipals i al Consell demostren, sense cap mena de dubte, l'avanç del socialisme nacionalista a ca nostra: El PSM s'ha convertit a nivell global de Mallorca en la tercera força política, essent la part forana el lloc on l'èxit ha estat més aclaparador com ens ho demostra el fet que a bon nombre de pobles el nostre partit ha guanyat bé a l'Ajuntament o bé al Consell a la resta de forces polítiques: exemples evidents del triomf del PSM són Algaida (per damunt fins i tot UCD), Artà, Selva, Campanet, etc. I essent a molts d'altres la segona força política real. Hem de tenir ben present que els nostres 26.000 vots al Consell signifiquen clarament un avanç en menys d'un mes de 16.000 vots. La conseqüència política d'aquesta victòria ha significat la ruptura clara del bipartidisme PSOE - UCD amb tot el que de positiu té per al nostre poble haver consolidat aquesta força nacional autòctona que tants d'interessos centralistes volien enfonsar. I sense oblidar que si no hagués existit el sistema anti-democràtic de la llei d'Hont fet per reforçar el bipartidisme és ben segur que el PSM tendria a hores d'ara 3 o 4 Consellers en lloc dels 2 que per aquesta llei li han pertocat.

Respecte a les eleccions municipals cal tenir ben present que a tots el municipis on el PSM s'ha presentat hem obtingut representació, destacant el fet d'haver obtingut la batlia de Montuïri. No menys important ha estat l'èxit obtingut per les candidatures progressistes independents on el PSM hi ha participat amb els seus homes i el seu recolzament ajudant també a rompre el bipartidisme a cada un d'aquests pobles. També a Ciutat el PSM ha duplicat el resultat obtingut a les legislatives gràcies sobre tot a l'ajuda del moviment ciutadà, AA.VV., etc. A nivell de Mallorca ha estat molt important el treball conjunt realitzat amb UPM, les candidatures progressistes independents dels pobles, persones d'AA.VV., sindicats PTI - ORT, sectors del Partit Carli, etc Unitat que ens apropa a la consolidació d'un bloc de classes populars imprescindible per avançar en la unitat del nostre poble, camí de l'autogovern i el socialisme.

No podem oblidar en aquest editorial la pujada de l'esquerra nacionalista arreu de totes les nacions de l'Estat espanyol, essent molt important per als nacionalistes i socialistes mallorquins l'èxit del nostre partit germà el PARTIT SOCIALISTA DE MENORCA que gràcies a la seva feina constant s'ha consolidat com a segona força política menorquina.

I ara tenim ben davant la feina que sempre ha fet el nostre partit. Lluitar constantment pels interessos del nostre poble en tota situació i circumstància. El PSM es dedicarà a consolidar les nombroses agrupacions sorgides arran de la campanya electoral, una tasca de formació i organització és en marxa per fer encara més del PSM la força viva i dinàmica que la nostra problemàtica demana. Democratitzar realment la nostra vida municipal, amb participació popular, amb una lluita clara contra el favoritisme, la corrupció i sense oblidar la necessitat imperiosa de la redacció d'una nova llei de règim local elaborada des dels nostres organismes d'autogovern que de veritat consolidi aquesta democratització i aquesta participació popular. Passar ràpidament a la redacció de l'estatut d'autonomia per la via d'urgència i fer que a les Comissions de Transferències actuals hi sigui ben present la veu de l'esquerra nacionalista, a fi d'arribar al màxim de competències per al nostre poble. Sols així crearem les bases segures del nostre camí cap a la nostra plena sobirania i el nostre futur lliure i socialista.

Cap a un futur

LLIURE I SOCIALISTA

La principal característica d'aquestes darreres eleccions és sens dubte el gran avanç del nacionalisme, justificat sota les sigles del PSM, aquest partit únic portant la bandera de la lluita contra el centralisme, amb la coherència i lluita al llarg de tots aquests darrers anys.

A l'anterior número de Mallorca Socialista deïem: Ara més que mai votau per Mallorca, i

evidentment podem dir amb orgull que ara ja Mallorca ha començat a votar per Mallorca i just al davant nostre tenim tot aquest ample horitzó d'un futur lliure i socialista, perquè hem passat a ésser la tercera força política de l'illa, i a qualque poble hem aconseguit ésser la segona i primera força. No menys important, sinó que encara més, és el guany aconseguit pels companys de Menorca, segona opció indiscutible per Menorca.

Als nostres lectors

L'equip redactor de "Mallorca Socialista" esperonat per l'atenció que rep la publicació que es manifesta en l'augment del nombre de subscriptors i de lectors, que no s'aturarà sobretot després dels resultats de les eleccions municipals i per al Consell, demana totes les propostes per a millorar la publicació que ens vulguin fer arribar als lectors. El creixement en tots els aspectes de "Mallorca Socialista" ens obliga a tenir en compte el paper important que jugarà d'ara endavant i que li planteja una major exigència com a portaveu que ha d'esser de l'esquerra nacionalista i socialista militant, dels seus avanços, així com de tots els moviments progressistes mallorquins. Publicarem les propostes per escrit que trobem que serà interessant que les conegui tothom. La responsabilitat de tots "Mallorca Socialista" sigui com necessita el poble mallorquí és responsabilitat de tots. Gràcies per endavant.

El futur, un repte

Tot just acabats de conèixer els resultats electorals, és difícil de realitzar un balanç valoratiu de les causes que han motivat l'avanç de l'esquerra i, sobretot, l'avanç de l'esquerra nacionalista que representa el PSM. Pot un poble, en l'espai d'un mes, passar de mantenir un electorat bàsicament de dretes, a crear una forta incidència esquerrana? Evidentment la resposta és negativa, si partim de la base que la societat mallorquina és part d'un poble definit i establitzat, que acudeix a les urnes per tal de donar validesa a la seva voluntat sobirana. Cas de ser així —tot i admetent que les Municipals solen tenir-se ideològicament una mica més de vermell que les Generals— el vot dretà hauria hagut de prevaler sense cap mena de discussió a quasi tots els municipis de l'illa. No obstant l'esquerra ha avançat i l'ençà que se n'ha duit una dreta, convençudíssima de la seva força, ha estat indescriptible. CD ha perdut la batalla d'una manera total i absoluta, UCD l'ha guanyada a força de suor i llàgrimes i, sobretot, deixant a la cuneta, una aspiració que no dubtaven de poder aconseguir com era l'alcaldia de Ciutat. En aquest cas concret, potser UCD s'equivocà d'una manera lamentable, coneguda l'experiència política d'alguns dels seus dirigents, en la conficció de la llista. Hi havia massa noms coneguts del franquisme i la gent, sigui de centre com d'esquerra, n'està tipa de franquisme. S'equivocaren. De la mateixa manera que s'equivocaren a bona part dels pobles, quan de fet, a jutjar per les esmentades llistes, propugnaren un continuisme municipal totalment impopular. No pretenc justificar l'avanç de l'esquerra, evant el seu triomf dins els errors de la dreta, però és indiscutible que la campanya de CD, més pròpia d'amateurs que d'altra cosa, i les llistes tenyides de blau d'UCD, covaren un desconcert entre l'electorat que es traduí en abstencionisme. D'aquesta

situació s'en beneficià l'esquerra. Ara bé, aquesta victòria esquerrana té dues vessants. Una, l'avanç global que guarda una similitud amb el mateix avanç que ha experimentat a Espanya. És a dir, voluntat de canvi, rebuig de les estructures franquistes, pèrdua de la por i debilitament —relatiu, tot s'ha de dir— d'unes sigles, UCD, que envelleixen entre el dubte d'estructurar un partit centrista o mantenir-se fidels a uns orígens més o manco tèrbols. Aci, a l'illa, PSOE i PCIB-PCE n'han recollit el fruit i, encara que sigui en menor grau, també se n'ha beneficiat el PSM. Suposa un desplaçament de forces cap a l'esquerra a nivell d'Espanya-Estat, que podrà cristalitzar en una esperança socialista d'ací a quatre anys, quan es produeixin les properes eleccions generals. De moment sols s'ha donat un cop d'avis a una dreta que fa cabrioles per tal de no avançar en línia recta. De la mateixa manera que el sorgiment a la nostra terra de l'alternativa PSM haurà de posar a cavallar a l'esquerra espanyola, excessivament mimètica i conservadora quant al plantejament de la recuperació nacional del nostre poble. Em referia al fet que la victòria esquerrana a Mallorca té dues vessants. Torn a insistir sobre aquest punt. La victòria global de l'esquerra ha tingut un paral·lelisme amb la victòria que les sigles esquerranes han obtingut a tot arreu d'Espanya. En canvi la victòria del PSM ha estat arrabassada a la pròpia esquerra. L'enfortiment del PSM es produeix quan esdevé alternativa nacional dins l'àmpli ventall de l'esquerra espanyola. És l'altra vessant. Una vessant punyent, incordiadora, que possiblement preocupi més a l'esquerra que a la dreta. I si subratllé aquest punt, no m'anima cap voluntat de polèmica amb els altres partits d'esquerra, perquè entre altres coses seria eminentment impopular, però em sembla necessari assenyalar

que per al PSM comença, a partir d'aquest arrelament electoralista que els seus populars li han concedit, una lluita moderada de forma i aferrissada de fons per tal de fer prevaler i eixemplar el seu espai polític. El besó per estructurar un partit popular hi és. La campanya electoral acabada de cloure, ha mobilitzat entorn de les sigles PSM tot un component social molt valuós. S'ha aconseguit una incidència indiscutible a les barriades de Ciutat, que fins ara eren un reducte tancat, del qual espellava qualque vot l'esquerra espanyola i curiosament UCD se n'emportava la cullerada més grossa. S'ha establert una xarxa de simpaties entre els universitaris i l'estament de professions liberals i s'ha aconseguit el suport d'Unió de Pagesos, un sindicat compost per una variada participació d'ideologies, però que uneix els seus membres en una reivindicació comuna i ben esquerrana com és la denúncia de l'abandó i l'explotació en què es troba el camp mallorquí. El ventall de participació és ampli, però la ideologia és molt concreta, i l'expansió del partit, ans de fer-la trontollar, no ha de fer altra cosa més que donar-li consistència. Recuperació nacional i defensa dels interessos de les classes populars són dos afanys indestructibles. Un doctrinari marxista que no contempli l'al·liberament nacional dels pobles no és altra cosa més que un tractat de demagògia. Un partit nacionalista sense contingut ideològic, esdevé una força terriblement perillosa. Evidentment cap d'aquests dos casos afecten al PSM, tot i que no he pogut evitar de citar-los, perquè la seva lluita per l'aprofundiment del socialisme i l'alliberació nacional trobarà molts d'entrebancs, sobretot dins una esquerra electoralista, fins ara prou incoherent.

Llorenç Capellà

mallorca socialista

Publicació del Partit Socialista de Mallorca (PSI)

Responsable coordinador:
Rafael Oliver Piguillen

Consell de Redacció:
Miquel López Crespi
Joan Perelló Ginard
Damià Pons Pons

Responsable administració:
Conxa Forteza

Col·laboradors:
Joan Adrover, Miquel Adrover, I. Alover, Jaume Armengol, Daniel Bastida, Josep Bernad, Margalida Bujosa, Llorenç Capellà, Margalida Capellà, Rafael Capó, Joanot Colom, Guillem Coll, Jaume Corbera i Pou, Assumpció Cortés, Joana Ma. Fiol, Climent Carau, Eberhard Grosse Fiol, Pere Jofre, Miquel Llambies, Josep Maria Llompard, Joan Mesquida, Llorenç Mora, Jaume Morey, Andreu Murillo, Andreu Oliver, Biel Oliver, Jaume Obrador, Guillem Pomar, Damià Ferrà Pons, Pere Sampol, Antoni Serra, Sebastià Serra, Jaume Sureda, Joan Tortella, Francesc Trobat, Jaume Vidal.

Corresponsal a Catalunya:
Lluís García Sevilla

Corresponsal del País Valencià:
Joan Carles Salvà

Fotografies:
Pere Escalés

Edita: Partit Socialista de Mallorca (PSI)

Redacció i administració:
Carrer Temple, 7, Ciutat de Mallorca
Tel. 22 14 14

Imprimeix:
Editoria Italear
Dipòsit Legal: P.M. 511-77

Els nostres vots són ben nostres (I)

Les eleccions són importants per als socialistes sempre i quan aquestes formin part d'una estratègia general en defensa de les classes populars. Ja sabem que dins les democràcies burgeses el vot dels ciutadans depèn més de les manipulacions propagandístiques (TV, diaris, "marketing", etc.) que de les necessitats i mancances socials de cada ciutadà. Si fos al revés, les eleccions sempre serien guanyades per les esquerres, perquè l'immensa majoria de la població té mancances greus de tot ordre. Per contra, els vots són directament proporcionals als doblers esmerçats a la campanya electoral (amb petites variacions), i per això quasi sempre guanyen les eleccions els partits dels poderosos, les dretes. Malgrat tot, si volem portar el socialisme mitjançant el convenciment de la gent, hem de participar i lluitar a les eleccions. Però el socialisme no vendrà just de les eleccions perquè la lluita és a tots els nivells, ni no només al camp electoral. I per a lluitar cal una organització, un partit. No endebades els partits foren inventats i desenvolupats per homes d'esquerra i progressistes. Els conservadors en copien la idea tot transformant els partits en simples màquines de fer vots. I en aquest sentit podem cantar victòria, tenim un partit socialista, més ben dit, en tenim dos, un a Mallorca i l'altre a Menorca. I amb aquestes organitzacions continuarem lluitant cada dia.

Però no som prou conscients del valor que tenen els nostres partits socialistes il·lençs. I per a posar-ho de relleu voldria comentar la gran victòria que representa i representa, el no haver estat engolits

pel PSOE, perquè d'haver estat així a hores d'ara la nostra comunitat il·lenca "no tendria cap partit socialista", i en tot cas tendríem una sucursal d'un partit socialdemòcrata, que no socialista. Molta de gent pensa que l'única que ens separa del PSOE és el seu centralisme castellà i irreconciliable amb el nostre nacionalisme. Això és cert, però no és tota la veritat. Som nacionalistes, certament, però també som "socialistes". La nostra victòria és no haver caigut dins el parany on caiguem, o, més clar, on foren llançats, els nostres companys socialistes del Principat de Catalunya. Aquests fundaren un partit germà dels nostres, el Partit Socialista de Catalunya (PSC), socialista, nacionalista i autogestionari com els nostres. Però ben aviat certs dels seus dirigents cercaren, per motius ben personals, l'entesa amb el PSOE. Aquests dirigents volen fer "carrera política", arribar a ministres de Madrid o més, i com que la vida humana és més curta que el temps necessari per a la transformació socialista, miren d'enganxar-se al PSOE, potent màquina electoral, sense tenir en compte que el PSC era un partit d'ideologia i estratègia totalment oposada a les del PSOE. L'èxit electoral que obtingué la coalició dels dos partits el 15-J del 1977 engatà i enlluernà tothom, i el juliol passat ambdós partits es fusionaren en un de nou batejat "Partit dels Socialistes de Catalunya (PSC-PSOE)".

Però aquest èxit electoral ha constituït un gran drama, perquè els antics militants del PSC s'han adonat que els vots recollits pel PSC-PSOE no són vots socialistes, nacionalistes

i autogestionaris, sinó vots socialdemòcrates, espanyolistes i generats per un partit totalment burocratitzat. I ara lamenten la fet i s'estimarien més tenir una dècima part dels vots del Principat just del PSC que no l'actual tercera part que ho són del PSC-PSOE, i en realitat només del PSOE. Això ha originat un fort malestar entre els membres de l'antic PSC, que de fet eren majoria dins el PSC-PSOE.

Des del juliol de 1978, data de la unió, la baixa de militants del PSC-PSOE és contínua, i és avaluada en unes 2.000 baixes "actives", és a dir, sense comptar-hi les baixes "passives" o gent que tot i que no ha tornat el carnet, ni cotitza ni fa res, i malgrat haver guanyat les eleccions al Principat el 1977, el PSC-PSOE no ha pogut, no ha sabut o no ha volgut transformar la realitat del Principat. Idò, de què servi la unió? Per a guanyar vots i enlairar professionals de la política i per a perdre un partit socialista germà, el PSC. Però serà millor que això ens ho expliquin ells mateixos. De bell començament els socialistes, òbviament en desacord amb aquesta situació, han mirat d'organitzar-se, però no han volgut sortir a la llum pública fins passades les eleccions per tal que el seu moviment no fos interpretat com una maniobra electoral. Ara ja és temps de llum, segons els seus desigs, i per això transcriuré les parts més notables del seu document "La realitat del socialisme a Catalunya". Voldria que el lector "traduís" els fets exposats a la realitat de les nostres illes, i així comprendrà el valor dels nostres partits i celebrerà la victòria de la seva existència i el seu èxit electo-

ral. D'haver-nos unit amb el PSOE acceptant les seves posicions i compromisos, ara seríem nosaltres els dissidents dins la sucursal del PSOE a les Illes, i per ventura no tindríem el coratge dels companys del Principat per a escriure una cosa semblant a:

"LA REALITAT DEL
SOCIALISME A
CATALUNYA"

LA GREU SITUACIÓ DEL
SOCIALISME A CATALUNYA

Per a centenars de militants socialistes, per a molts que foren actius militants socialistes i que han deixat el partit, també per a d'altres opcions d'esquerra i per a persones de conviccions socialistes no enquadrades políticament, la situació del socialisme a Catalunya és greu perquè la seva actuació política i la seva tendència general no responen ni a les concepcions socialistes, ni a les seves responsabilitats nacionals, ni a la defensa dels treballadors. Hi ha hagut un seguit de claudicacions de gran importància històrica que han produït una de les pèrdues més importants per a les classes populars catalanes i per a la seva lluita per les llibertats nacionals i pel socialisme. S'ha cremat inútilment la gran capacitat de lluita i de confiança en el seu futur que el poble havia acumulat en la lluita contra el franquisme.

(...) La desil·lusió, la manca de confiança són avui les característiques dominants entre els militants dels partits majoritaris de l'esquerra. I entre els treballadors hi ha una profundíssima crisi de credibilitat vers els

Cont. pàg. 11

Primera anàlisi dels resultats electorals pel Consell de Menorca

Qualsevol intent d'anàlisi de qualsevol comportament social en una feina aturada i ben sovint les primeres conclusions s'han de manejar amb tota mena de precaució. De tota manera s'ha de començar a dir que els resultats electorals a Menorca i tractar de trobar una explicació de l'embranzida del Partit Socialista de Menorca.

La natural que es prengui una referència per tal d'arribar a les reflexions, encara que la comparabilitat electoral, no cal dir, és insuficient. Els resultats de les darreres eleccions generals a Menorca van posar en evidència una certa inclinació al bipartidisme, molt possiblement influenciada pels grans mitjans de comunicació, sense descurar que la massa electora sembla que ha anat perdent la por i encara que es manté la influència de la classe dominant ja es comença a dibuixar una postura d'oposició i de presa de consciència —al més no, una mena d'ansia de guanyar, encara que sigui com guanyar en termes de competició esportiva. Així ho entenem de la comparació dels resultats dels quals per una qüestió de mètode només n'ofereix aquí els percentatges.

UCD	15-3	1-M
PSOE	42-23	44-06
AP	15-83	25-66
U. Soc.	13-88 CD	9-02
PCIB	11-85 Soc. Mall. Me.	7-93
UDIB	6-14	5-57
FDI	3-63	
PTI	1-92 PTI	1-57
	0-65 MCI - OEC	0-55

De primer moment crida l'atenció l'augment de vots d'UCD, però sobre tot el del PSOE a expenses de CD i de la que fou Unió Socialista, ja que la candidatura Socialista de Mallorca i Menorca no comptava amb la figura de Torno Galván i els dos PSM havien estat en certa manera víctimes de la propaganda del "vot útil". Però l'esquema no és senzill, la mobilitat del vot va seguir i fa no aquesta variància. UCD va perdre un cert nombre de vots en favor del PSOE (pèrdua de la por) i potser cap a altres opcions d'esquerra, al mateix temps rebia vots abans concedits a AP (ara CD). PCIB i PSM (aquest dins SMM) també pagaven tribut al PSOE, mentre PTI i MCI - OEC es mantenen amb uns vots militants pràcticament els mateixos. Els vots de la UDIB, absent a les eleccions del 1-M, es devien repartir entre UCD i tal vegada PSOE. No analitzem altres factors com l'abstenció, que mereixeria un capítol a part, ni la desorientació que van produir certes candidatures de partits i moviments no implantats a Menorca, com el PCOT que va obtenir 130 vots que podien anar intencionalment dirigits al PCIB.

Els resultats pel Consell de Menorca del 3 d'abril van ser realment sorprenents tot i que es comptava que el factor imatge personal dels candidats, en un indret on tothom o pràcticament tothom és coneix, havia de pesar de alguna manera per damunt de la imatge de partit. Fins i tot es preveia alguna influència del nacionalisme desvetllat a nivell estatal el 1-M. Repetirem el procediment de comparar els resultats darrers amb els immediatament anteriors:

UCD	Congrés 1-M	Consell 3-A
SMM	44-06	42-80
PSOE	7-93 PSM	17-71
CD	25-66	16-84
PCIB	5-57	10-32
PTI	9-02	8-91
FDI	1-57	1-90
MCI - OEC	0-55	0-62

Eivissa i Formentera: Resultats electorals i perspectives

A Eivissa i Formentera hi ha hagut pocs sorpreses, en aquestes darreres eleccions. Les generals ja havien anunciat la tendència: una lleugera davallada de la UCD en favor de CD i un progrés modest del PSOE. A les Pitiüses es veu ben clar que, fet i fet, l'electorat no veu gaire diferència entre votar CD i votar UCD. "Total, per una U", deuen pensar.

En Matutxet, entre molts altres recursos, també aprofita això. Ja en la seva campanya, després de tot aquell melodrama de "las madres que esperan el retorno de sus maridos e hijos angustiados por los asesinatos y violaciones", venia un aclariment molt substancial: no era necessari votar la mateixa candidatura al Senat i al Consell. I la UCD tragué per al Senat la meitat dels vots obtinguts per al Congrés. Cinc mil vots van i vénen entre la UCD i la CD.

Per això, en les eleccions per al Consell, la UCD —majoritària en vots congressals— gràcies a l'efigie de Suárez— no ha guanyat. Els vots que ens vénen i ara van

(com les campanes d'un Pep Blanc de la cançó infantil) li han tornat a fer una mala passada: els independents emparats per la producció matutina han obtingut sis consellers, la UCD, només quatre, els del PSOE, dos.

Els resultats són prou depriment, si tenim en compte que, en les eleccions per al Senat, CD havia tret un 40 per cent dels vots, la Candidatura Progressista un 30 per cent i la UCD un 20 per cent. La davallada de l'esquerra desunida hauria de fer reflexionar (quatre representants progressistes al Consell valdrien molt).

En els municipis hi hagué alguna ditada de mal i sortiren regidors d'esquerra per aquí i per allà. A Vila, per exemple, n'hi ha 7 del PSOE i un del PCE, per 7 d'UCD i 6 de CD. I sobretot, Formentera, petita però aixarida, on guanyà el PSOE (en minoria, emperò, sumant UCD i CD).

No deixa de ser trist que una illa on ha guanyat l'esquerra es vegi sotmesa al govern d'un consell on predomina tant la dreta, i ja que la dreta matutina anhelava un diputat

eivissenc no perquè fos de dretes, sinó perquè la veu d'Eivissa se sentís en el Congrés. Quina representació proposarà per a Formentera en el futur règim autònom? Recordarà la necessitat transcendental que cada illa estigui representada? En el moment de discutir les circumscripcions electorals pitiüses tindrà ocasió de demostrar si els seus afans de representació aren demagògics o no.

I posats a demostrar teoremes estranys, també podrien intentar els "independents" d'en Cosme Vidal que no són matutins ni de dretes, i acordar que els 6 representants pitiüses al Consell Interinsular fossin 3 dels seus, 2 d'UCD i 1 del PSOE, guardant la proporcionalitat. Seria difícil, no? Perquè, la veritat, la pitjor de les jugades d'aquestes eleccions és la representació indirecta i per majoria en el Consell Interinsular.

Entre això i els vots que aniran i vindran entre la UCD i la CD, l'esquerra d'Eivissa i Formentera ho té ben mal de parlar!

Isidor Mari

Quan el futur ja és present

La diada del 3 d'abril significa, abans de tot, la més esperancadora voluntat de recordar-se com a poble viu i conscient, un poble que no pot ésser més que la font de la sobirania, un poble que sent el socialisme profundament arrelat i que desitja que se l'escolti per governar i se l' deixi lliure per la tasca d'arreglar el nostre país. Fins ara els Municipis naixien del govern central, en bloc que fossin aquells que engendrassin els governs. Aquesta és la

petita revolució que acabem de viure, com a resultat dels comicis. Solament els micoes podran desconèixer la lliçó condonant i exemplar. La història no massa vella ens senyala la seva importància.

Els ciutadans del nostre país s'entenen tant de temps a l'apollisme de la dictadura semblen començar a despertar. El socialisme integral equivalent al nacionalisme consistent, ambdós sentiments coincidents ens portaran a un futur esplendorós. Ni el socialisme nostre i menys el naciona-

lisme que exigim no podran ésser successors de ningú. No podran basar fer conducta de demà a una mera selecció de reformes. No podrà continuar sinó reomencant. Després de fortes reaccions la realitat exigeix audàcies per fer-nos dignes de la confiança que ens han dipositat els homes i les dones que creuen amb el nostre designi. La nostre conducta socialista haurà d'aproximar-se a l'escala del Principat que tanta d'èxits ha obtingut.

Destinats pels dirigents del

Partit Socialista de Mallorca com a candidat a les eleccions a diputats valgué intervenir a una mitja dotzena de mitjans i sempre vaig expressar el meu optimisme, segur que l'avenir estaria amb nosaltres i que si aleshores no ens votaven, inexorablement haurien de fer-ho després. Per això els resultats del 3 A no han estat més que la confirmació, en grandia, de la meua visió profètica.

Victor Alomar

Tots som nacionalistes

Darrerament ha circulat ferm el mot "nacionalista". Els veu que ja ha perdut la connotació preparativa que qualsevol va voler atribuir-li. Al nacionalisme, però, no creuem que tothom li dona el mateix significat. I encara hi ha gent que s'hi oposa, en manifestar que no és nacionalista. Jo, davant aquestes manifestacions qued astorat.

De bon començament voldria aclarir que TOTS som nacionalistes. Fins i tot aquells que no s'hi senten.

El nacionalisme, com a opció política alliberadora, no neix per generació espontània. És fruit d'una anàlisi seriosa i conseqüent. Perquè tota casta de nacionalisme s'articula enfront d'un altre nacionalisme. Perquè és impensable i absurd un nacionalisme no oposat a un altre.

Aquests que no es cansen de repetir-nos que som i que continuem éssent únicament espanyols, aquests que sempre ens han parlat de la "patria chica", aquests, dic, són els nacionalistes més radicals. Actitud aquesta que des del 1715 (decret de Nova Planta) servix d'excusa a la més ignominiosa i aclaparant ideologia nacionalista, el CASTELLANISME. Queda clar, i do, que tots som nacionalistes.

Però el nacionalisme que nosaltres defensam no és el mateix que el que propugnen altres. El nostre és únicament defensiu, sense ambicions imperialistes ni aspiracions colonitzadores. L'altre nacionalisme, aquest que encara patim per imposició de l'oligarquia estatal, de braçet amb el caciquisme il·lenc i amb el vist i plan de certa esquerra que s'afana de ser federalista, és solament opressor.

Faig aquests aclariments perquè a una de les darreres "Columna de foc" un monitor del PSOE afirmava que aquest partit no és nacionalista, sinó exclusivament socialista. A la vista queda que aquests partits que no es confessen nacionalistes són precisament els que més ho són. El que passa és que el seu nacionalisme és visceralment espanyolista. O castellanista, que tant se val.

Joanot Colom

COL·LECCIÓ alliberament

REPA CASA I AMB UN BON ESTALVI. ELS TEXTOS DE L'ESQUERRA CRÍTICA I MILITANT

La Col·lecció Alliberament —els llibres taronja de La Magrana— posa al teu abast materials indispensables per al millor coneixement de la realitat i eines per a la seva transformació. La subscripció —8 volums senzills per només 1.000 pessetes— et permetrà rebre'ls, de dos en dos, a casa.

1. G. Haupt i M. Lowy. Els marxistes i la qüestió nacional.
2. F. Cucurull. Consciència nacional i alliberament.
3. L. Basso. Les perspectives de l'esquerra europea.
4. I. Tubella i E. Vinyamata. Diccionari del nacionalisme.
5. A. Gorz. Tècnica, tècnics i lluita de classes.
6. O. Bauer. Sobre la qüestió nacional.
7. B. Lambert. Els pagessos i la lluita de classes.
8. Jaume Compte i el Partit Català Proletari. A cura d'I. Tubella.

BUTLLETI DE COMANDA

En ne _____
que viu a _____ carrer/plaça _____ núm. _____
se subscriu a la Col·lecció Alliberament a partir del número _____ al preu de 1.000 ptes. 8 volums senzills.
☐ en adjunt taló bancari.
☐ contra reembossament en rebre la primera tramesa, més 20 ptes. de despeses. Retalleu —o copieu— i envieu a Edicions de La Magrana. Apartat Correus 5487. Barcelona.

Eleccions I-M

Reflexió des del nacionalisme

per Damià Ferrà-Ponc

1-M: ENQUESTA NACIONALISTA

El fet té un alt significat històric: per primera vegada, l'esquerra nacionalista de Mallorca i Menorca —els PSM— ha aconseguit en solitari unes eleccions. Fins ara, els intents nacionalistes —regionalistes o autonomistes, per esser més precisos— s'havien fet a casa nostra des de la dreta. Però els resultats mai no foren gaire brillants, i ja sabem prou que la dreta no sol funcionar massa bé com a oposició: al seu espai natural és el poder. Per això, el nacionalisme dretà a les illes ha tingut sempre la vida curta. La seva història és —i serà, all— sempre la mateixa: després de la derrota electoral, la dreta nacionalista local es desfà i acaba pactant —millor, asimilant-se— a les forces lligades a Madrid. La darrera mostra fou la trajectòria de la Unió Autonomista. El 15-J obtingué 11.833 vots. Uns nacionalistes d'esquerra —com veurem, més endavant— haurien fet d'aquest 3,65 o/o un punt de partida, un cap de pont per consolidar un espai nacionalista de centre-dreta enfront de les forces sucursalistes. Però allò que hauria hagut d'esser, cercant un paral·lelisme, el nostre PNB o la nostra CDC acabà l'alt tot d'una. La Unió Autonomista es dispersà tot seguit com un munt de cendra al vent. Josep Melià —n'era l'inspirador principal— desaparegué de l'escena política il·lenca i acabà afeïnit de més endavant a la UCD del seu admirat Adolfo Suárez. Què feren els votants de la Unió Autonomista? Quina força capitalitzaria aquells 11.833 vots, gens menyspreables dins la correlació de forces a les illes? Cal dir que la UCD fou prou hàbil per atreure'ls. Basta l'afirmació que dins la UCD hi havia "un corrent nacionalista" —representat per Miquel Duran— i el feble nacionalisme il·lenç de centre-dreta pogué votar, sense problemes de consciència, el partit d'Adolfo Suárez. No oblidem, tot i això, algun exemple més coherent amb el nacionalisme: així Climent Garau que acabà preferint un acostament al PSM —aleshores combatut avarniament com a "esquerra radical"— com a força depositària de la veritable opció nacionalista.

A nivell de Mallorca, l'esquerra nacionalista ha tingut prou més temps i coratge que els demeritatistes nacionalistes de dreta. Si el 15-J cercà la coalició amb el PSP de Tírron Galván, a les eleccions del 1-M ha preferit voluntàriament afrontar la prova de foc de les urnes en solitari. I això no per insolidaritat amb l'esquerra mallorquina —que hauríem volgut unida— sinó perquè ara absolutament necessari saber quina era l'amplitud del nostre nacionalisme. Ara sabem ja els resultats: 7.663 vots a Mallorca i 2.265 a Menorca per als dos PSM, coalició dita "Socialistes de Mallorca i Menorca". Elivisa i Formentera no formaven part de l'àmbit d'acció: d'aquí els 94 vots que s'hi obtingueren. Un resultat modest? D'acord, però al Senat observem com millora considerablement. A Mallorca els dos candidats del PSM queden molt per damunt dels vots del propi partit: 10.457 per a Damià Ferrà-Ponc i 9.296 per a Sebastià Serra. Els nacionalistes d'esquerra a Menorca foren un element essencial dins la candidatura unitària al Senat de Tírron Pons, que sortí elegit. A Elivisa-Formentera es recolzà també una entesa d'esquerra: Isidor Mari que assolí 7.763 vots.

A nivell d'Estat Espanyol, les eleccions de 1-M passaren a la història com les de "l'explosió nacionalista". Recordeu que, després del 15-J, les grans formacions polítiques estatals —el PSOE d'una manera particular— juguetejaven amb els nacionalistes pensant que podrien apagar l'ansia de llibertat dels pobles amb uns pocs gots d'aigua preautonòmica. Al capdavant concorden que allò de "les nacionalitats de l'Estat Espanyol" era més folklore sentimental que un poder capaç de posar dins l'àmbit polític. La sorpresa ha estat dura, especialment per a l'alternativa esquerrana al poder: els nacionalistes trencaren les urnes el 1-M, a Euzkadi, el PNB i els "abertzales" esclafaren un PSOE desacreditat i lerrouxista. A Andalusia, un PSA metèoric obtingué més de 329.000 vots —cinc diputats— mentre el percentatge del PSOE reculava a sis de les vuit províncies andaluses. El tant per cent del PSOE reculà també a Canàries on els nacionalistes de la UPC col·locaren un diputat a Galdia —tot i no arribar a la representació parlamentària— el nacionalisme, tot i dividir-se entre el BNGP i la UP, aconseguí resultats estimables, mentre el percentatge del PSOE minvava a tres de les quatre províncies gallegues.

Mentre l'explosió nacionalista entusiasmava els qui creuen

que l'Estat Espanyol no és altra cosa que un conjunt de nacionalitats, inquietava ferm als partits d'àmbit estatal, especialment a un PSOE seriósament ferit per l'avanç nacionalista. La valoració dels resultats de l'esquerra nacionalista a Mallorca, però, mereixia comentaris oposats i contradictoris. Uns els consideraren l'inici d'una opció política amb possibilitats, no gaire tardanes, de futur. Altres parlaren clarament de fracàs. Una nota a "Última Hora", el 3/3/79, es referia a "Nuestro pobre nacionalismo" i manifestava indignació davant "este misero 3'5 por ciento" i exigia "polítiques capacitades" per a despertar la consciència nacional de les illes. Algun altre —amb una informació particularment errònia— arribà a escriure que el PSM havia perdut 7.370 vots, diferència entre els resultats de la Unió Socialista i els Socialistes de Mallorca i Menorca.

LA TRAMPA DE LA UNITAT

Fixem uns elements objectius de reflexió. Comparar la Unió Socialista del 15-J amb els PSM del 1-M no treu cap enlloc. Recordeu que Unió Socialista no era una força nacionalista d'esquerra com els PSM, sinó una coalició electoral. Un element bàsic n'era el PSP de Tírron Galván —una força no gens nacionalista com sabem— que permeté arreplegar vots en base a un "mito Tírron" escampat per televisió, ràdio i cartells. Era el PSI —un altre membre de la coalició— una força clarament nacionalista? Ara que coneixem la història que seguí després del 15-J podem afirmar que dins aquell PSI hi havia un grup que de nacionalistes no en tenia res de res: serien els qui propugnarrien la entrada al PSOE, enfront del sector nacionalista que preferí seguir lluitant per constituir un PSM autònom. A Menorca, Unió Socialista arrebegava també el Moviment Socialista de Menorca i els federalistes de Maó. Aquest conglomerat heterogeni i contradictori anomenat Unió Socialista era tot el contrari d'una força nacionalista esquerrana clara i coherent.

Recordeu, però, els resultats d'aquella Unió Socialista. Al Congrés aconseguí 17.892 vots, repartits entre Mallorca (12.145), Menorca (3.460) i Elivisa-Formentera (2.253). Al Senat, per Mallorca obtingué Tarabini 13.148 vots i Pla 8.821. A Menorca es recolzà la candidatura unitària d'Antoni Anglada (9.104) —que no sortí elegida per la presència de Josep Moll del PSOE— i a Elivisa-Formentera la d'Isidor Mari (6.604). Valoració? Avalu resultats molt clars que Unió Socialista no passava d'esser un conglomerat electoral amb pretensions de victòria a les urnes. Per això aquells 17.892 vots (un 5'53/o) foren considerats un fracàs davant un PSOE que aconseguí 74.572 vots, amb un 23'04/o. Fou aleshores que es pressionà per "aconseguir la unitat dels socialistes". Amb un magre resultat electoral a l'esquerra, els homes de la Unió Socialista no tenien, semblava, altra opció que dissoldre els seus partits i demanar l'ingrés al PSOE.

Així ho feren aquells que creien que el nacionalisme era una força política sense futur. El PSOE treballà ferm per atreure els socialismes nacionalistes sorgits a Andalusia, Aragó, País Valencià, Catalunya, les Illes... i en bona part la "trampa de la unitat" funcionà. El resultat fou reduir a obediència uns socialismes de base nacional, transformant-los en sucursals d'òcils a les consignes emanades de Madrid. Però, enmig del naufragi, alguns nacionalismes d'esquerra sobreviveren. A les illes, un grupat de nacionalistes d'esquerra refusaren la trampa d'unir-se al PSOE i decidiren seguir endavant...

El III Congrés del PSI (1977), rebutjà per una majoria abrumadora la proposta d'unir-se al PSOE. Fou nomenat un petit sector unionista que deixà el partit per unir-se al socialisme estatal. A Menorca hi hagué també un cert sector que optà per ingressar al PSOE, però el Partit Socialista de Menorca —resultat de la fusió del Moviment Socialista de Menorca i els federalistes de Maó— continuà en solitari. Després de la depuració espontània dels elements sucursalistes —que preferien entrar al PSOE— el resultat fou la constitució dels PSM de Mallorca i Menorca com a forces polítiques autònomes, ja neta i definida com a nacionalismes d'esquerra. Malgrat tots els entorbecs, el Partit Socialista de Mallorca es consolidà com a partit: edità "Mallorca Socialista", i organitzà la Diada Nacional de 1978. Mentre el IV Congrés del PSM era celebrat a Inca, Suárez llança la convocatòria electoral. I els dos PSM decidiren aclarir quina era la seva força electoral. Per primera vegada, el nacionalisme d'esquerra a les illes afrontava la prova de foc de les urnes.

Treballadors autòctons

i immigrants: uns mateixos

interessos, una mateixa lluita

Els nacionalismes populars d'origen no marxista (tot i que, durant el franquisme, es van radicalitzar i van adoptar formalment el marxisme) mantenen encara la inèrcia del nacionalisme "puri" (interclassista) en un bon grapat de concepcions, com poden ser: la minervalització del perill lerrouxista —poc interès en els problemes de la immigració—, la insistència unilateral dels aspectes culturals de l'opressió nacional (assimilisme lingüístic de l'immigrant, "gramàtica", "història"...), oblidant aspectes bàsics d'aquesta opressió nacional (el social, polític, econòmic).

Per soldar els interessos de classe entre treballadors autòctons i immigrants, per avançar en la construcció d'un bloc popular nacionalista i socialista cal tenir en compte el perill que podem trobar en el camí i en aquests primers s'anomena LERROUXISME.

Què és el lerrouxisme? És una definició d'aigu que el va conèixer directament, heu-hi ací:

"Lerrouxisme, en bona part, dos de les seves principals obvietats, que són les de la reacció: desviar a les treballadores de son terreny de acció natural, el de la lluita de classes; oporner una opinió unitària, centralista, al moviment nacionalista català..." (Andreu Nin, "Comunismo", p. 12-33).

Es tracta d'això: treure als treballadors de la lluita contra l'opressió personificada en les castes dominants i el seu Estat, i llençar-los contra un moviment d'emancipació nacional (per més que aquest sigui hegemònic en un moment per l'interclassisme).

Les classes treballadores (les autòctones i les immigrades) tenen interessos de classe comuns. La rapinya fiscal o la repressió estatal actua contra tots igualment, per damunt de les naturals diferències culturals. El perill resideix en el fet que aquestes diferències culturals són aprofitades amb un fi reaccionari: oposar autòctons i immigrants entre si, dividir-los de la lluita comuna.

El lerrouxisme és la negació i ocultació de l'opressió nacional, deformació dels termes del problema, amb un unitarisme irracional però que pretén adrejar pretextos o raons "progresistes" i encara "interclassistes". Es tracta de desviar els treballadors de la lluita de classes cap a objectius falsos, com "la Unitat de la Pàtria amenaçada" —assegura el lerrouxisme per tal de davar la pñdola— per la "burguesia separatista". Per cert que el mite de la "burguesia separatista", típicament lerrouxista (1), és, igual que tota aquesta guineia, una teoria sense cap ni peus. Aïjegal que a qualsevol burguesia li pugui interessar el dret dels pobles a l'autodeterminació amb la conseqüència final la independència nacional no té sentit, en tant que les burguesies de les nacions oprímides necessiten, com què més, tota la cobertura estatal per assegurar-se llur part en el repart, llur "dret de propietat" i l'aparell repressiu per si l'heus molt estimats parlen de "naxiss de les mans. Tant se val que siguin pocs o molt nacionalistes. Les burguesies nacionalistes es limiten a manipular el sentiment nacionalista per tal de pressionar la burguesia dominant en l'aparell estatal, però la idea de l'autodeterminació no l'han tinguda mai en compte com a alternativa real.

La tònica i el perill del lerrouxisme és tòcic sistemàtic que fa de "racionalment" populistes, aparentment democràtics. Així dirà que "amb els diners extrets a les "regiones ricas" el Govern —l'Estat espanyol— ajuda a les "pobres". Com veureu aquest és un argument aparentment democràtic "contra" el dret a l'autonomia i a l'autodeterminació: Euzkadi o els Països Catalans no poden separarse, no han de fer-hi els seus solcs, sinó que s'ha de "perdre" així, voldria dir major misèria per a les regions deprimides del l'Estat espanyol.

Aquest argument, però és fals en la mesura que la part principal del capital extret (i no reinvertit, per cert) a Euzkadi i Països Catalans (que són les nacionalitats de les que l'Estat espanyol extreu la major part de la plusvàlua) va a sufragar les despeses de l'aparell de dominació i la seva "amortització" (forces repressives, burocràcia central, TVE i "mass media", aparell polític burgès) i la infraestructura econòmica capitalista (INI, Centrals Nuclears, obres públiques per al gran comerç o la gran indústria, etc.).

Uns solcs a "regiones deprimides", altrament, no deixen de ser un pegot no controlat popularment, i a les ones en sentit oportunista: es tracta de fer tolerable el nivell d'exploitació, és a dir, regular la lluita de classes dins un marc controlable per al Poder. Fòra absurd d'esperar la prosperitat d'Andalusia dels impostos extrets als treballadors de les "regiones ricas", tal com pareix proposar el Partit Socialista Andalusita (PSA) i les classes treballadores d'Andalusia han de combatre contra llurs classes dominants de manar solidaritat (no pas pegots) als altres treballadors dels altres països germans.

La ració, amb careta populista, cerca d'enfrontar les "regiones-ricas-separatistas-y-esplotadas" a les "regiones-pobres-andalús-simas". Això no té res que veure amb un anàlisi igualitari i de classe, per tal com hi ha també marques i sectors socials deprimides dins les "regiones ricas", i capes paràsites, en les regions deprimides que, si eren expropiades, potser aquestes regions pobres deixarien de ser-ho.

Si de cas, però, repartir, segons les necessitats, els recursos i les riqueses entre persones i comunitats nacionals és una cosa ben diferent a la rapinya estatal (sense cap control popular) emprada, i a les ben secundàriament, per posar pegots que racionalitzen l'exploitació: "Ajudar en quècom, però tal que res canvi".

Però és que la ideologia lerrouxista no pretén ajudar cap regió, ni pobre ni rica, sinó enfortir l'aparell de dominació, el suposadament just i "regulador" Estat Central.

Finalment, encara en direm una cosa més: en algunes zones de l'Estat Espanyol es donen autèntics casos en què l'evasió fiscal "normal" a càrrec de l'Estat es combina amb el nacionalisme "puri". És el cas de les Illes Canàries (vegeu "El hecho colonial canario", Ventura Cabellos, en NEGACIONES No 4, tardor de 1977) i, en menor grau i de diferents maneres, Galícia, Andalusia, Extremadura.

La tàctica "nacional" de la burguesia centralista, amb tot això, és ben palesa: contra-atacar per la rera guardant per tal d'assegurar entre les classes dominades la seva ideologia unitarista. En la concessió de les autonomies ha manobrat tot desprestigiant les al màxim, fent lerrouxisme ("ara, mantendreu dos governs en comptes d'un") per tal de convertir-los en simples peces administratives de la seva burocràcia, un cop desacreditades als ulls dels sectors populars, quan l'interès popular hagi reculat.

Una altra tàctica lerrouxista ha estat la d'enfrontar amb demagògia igualitarista graus de consciència nacionals i regionals. Estimular reaccions: un dia serà l'inefable Tarradellas qui no s'estarà d'"aconsellar" els bascos, o bé de considerar inferiors els habitants de la "Mancha". A l'endemà serà la dreta valenciana que muntarà una càmera de breus nacionalistes, política de Blasco, veurem que ha estat clarament funesta per al País Valencià i per a tot les seves castes. De cara al proletariàt, perquè va desviar-lo del seu destí lògic i l'enrolà al seu partit petit-burgès —o més aviat burgès—. El seu radicalisme obligà la burguesia de dreta —i de la dreta potser "de dretes" a "acar-lo als braços dels partits centrals, ben sovint contra els proprés interessos. I els republicans mateixos, els condemnà a un "sucursallisme" molt més servil del que calia esperar: l'evolució del blaquisme, en definitiva, és la mateixa del lerrouxisme" (Joan Fuster, "Nosaltres els valencians", p. 227, Edicions 62, Barna).

Secretariat de Formació del PSM

(1) Vicent Blasco Ibáñez, il·lustre valencià de la mateixa escola parlist, instal·lantment contra "la burguesia catalana, egoista, italiana, partidària de la independència del famós Principado". Blasco Ibáñez no va ser, evidentment, un agent de la policia com va ser-ho Lerroux, però —com ell— va negar l'opressió nacional i va deformar la de classe, tot reservant els seus atacs per al clericalisme. "El dia que serà examinada despassionadament la conducta política de Blasco, veurem que ha estat clarament funesta per al País Valencià i per a tot les seves castes. De cara al proletariàt, perquè va desviar-lo del seu destí lògic i l'enrolà al seu partit petit-burgès —o més aviat burgès—. El seu radicalisme obligà la burguesia de dreta —i de la dreta potser "de dretes" a "acar-lo als braços dels partits centrals, ben sovint contra els proprés interessos. I els republicans mateixos, els condemnà a un "sucursallisme" molt més servil del que calia esperar: l'evolució del blaquisme, en definitiva, és la mateixa del lerrouxisme" (Joan Fuster, "Nosaltres els valencians", p. 227, Edicions 62, Barna).

Publicacions de l'Editorial Moll per a l'ensenyança de la llengua de les nostres illes:

Promptuari d'Ortografia.

La llengua de las Baleares, 1.

La llengua de las Baleares, 2.

La llengua de las Baleares explicada a las personas de habla castellana.

Gramàtica Catalana referida especialment a les Illes Balears.

Exercicis de Gramàtica.

L'home per la paraula.

Diccionari Castellà-Català

Diccionari Català-Castellà.

Francesc de B. Moll:

Aina Moll: A, Bé, Cé, sa pastera ja la sé. (Per a infants de curs preescolar).

Joan Coromines: El que s'ha de saber de la llengua catalana.

R. L. Ninyoles: Idioma i prejudici.

Jaume Oliver: Escola i societat.

Diversos autors: Polèmica den Pep Gonella.

Diversos autors: L'educació a Mallorca.

Distribució: LLIBRES MALLORCA. Carrer den Fortuny, 5. Palma de Mallorca.

L'ESQUERRA A L'AJUNTAMENT DE CIUTAT

Ramon Aguiló,
batle socialista
a Cort

L'elecció de Ramon Aguiló (PSOE) com a batle de Ciutat ha estat una de les notes més importants d'aquestes darreres eleccions, ja que contra la majoria de pronòstics la UCD ha estat derrotada, almenys en el cas concret de Ciutat.

Amb el suport dels comunistes (PCIB) i dels socialistes i nacionalistes (PSM) s'ha aconseguit que el PSOE tingues accés a la batlia de Ciutat. Amb tal motiu MALLORCA SOCIALISTA ofereix als seus lectors aquesta entrevista que el nostre col·laborador Santiago Miró ha realitzat.

—¿Quants de colors té el socialisme de Cort?

No crec que la situació en què es troba el país permeti pensar en els diferents colors del socialisme. Ara les necessitats són tan urgents i obviades que hi ha un acord mutu entre tots els partits d'esquerra per afrontar la realitat junts, a pesar dels petits matisos que ena diferencien.

—¿Què és el que realment vos uneix i vos separa?

Entre el PSOE, el PCIB i el PSM crec que ens uneix el programa municipal presentat, en el fons, molt similar. Amb el PCIB ens separa una història, una organització interna i una concepció estratègica quant a la forma de consolidar la democràcia, encara que a nivell municipal és mínima. Amb el PSM és la visió del nacionalisme. Nosaltres som més federalistes però no rebutjam l'autonomia dins de cada nacionalitat. En tot cas es tracta d'unes diferències més formals que reals.

—Després de quaranta anys de corrupció municipal d'especulació i atemptats urbanístics i paisatgístics, ¿com pensau entrar a Cort: amb el peu dret, oblidant tot el passat o amb el peu esquerre, cercant tots els responsables perquè paguin i responguin dels seus actes?

—Naturalment, entrarem amb el peu esquerre, revisant primer de tot els llibres de comptabilitat. Tot el que trobem de delictiu serà sistemàticament denunciats als Tribunals.

—En aquest cas és possible que hi hagi una radicalització entre regidors d'esquerra i de dreta. ¿Quina serà la vostra posició?

—Crec que seria equivocat un enfrontament directe entre la dreta i esquerra. El que s'ha de fer és presentar una política racional, d'acord amb les necessitats que té Ciutat. Naturalment hi haurà una diferència quant a les prioritats a establir. Serà forçosament a acordar.

—¿Vol dir això que hi haurà una política de consens?

—El consens és fruit d'una època de transició d'una dictadura a una democràcia. És clar que el consens ja ha acabat. Es tracta d'arribar a acords parcials sobre temes determinats en els que s'exigiran dos terços dels vots. S'haurà de negociar en punts concrets.

EL TEST D'UN BATLE SOCIALISTA

—Anem a les generalitats de la política i baixem al pla quotidià. Els ciutadans de Palma coneixen el nom i la imatge del seu batle, però desconegen la seva forma de pensar, actuar i raonar. Permeti'm, senyor batle, un petit test. Quants d'habitants té Palma?

—Uns tres-cents mil.

—Contribuents?

—Depèn per a quins tipus d'impostos.

—Quants de turistes?

—En els mesos punta de l'estiu passen dels cent mil.

—Quants d'aturats?

—Uns quinze mil.

—I rates?

—De vuit-centes mil a un milió.

—Més d'un milió i mig, tocant a sis per habitant. Està vostè d'acord que Palma és una de les ciutats més brutes de l'Estat espanyol?

—Això mateix crec també.

—El sap que per declarar-ho a la premsa un inspector d'EMAYA va ser enganyat pel candidat d'UCD a Cort, Jeroni Saiz?

—N'estava al corrent.

—¿Faria vostè el mateix amb els funcionaris que el critiquen?

—Mai gosaré enganyar un funcionari que critiqui la meua labor com a batle. Crec que tothom n'està en el seu dret.

—¿Quantes vegades trepitjà Ramon Aguiló el saló de sessions abans de ser batle?

—Dues.

—A quina finestreta va fer coa i quins temps?

—En la de l'impost de circulació, i vaig haver d'esperar uns vint minuts, i per notificar un canvi de residència, vaig esperar mitja hora.

—¿Què val un bitllet de Palma a Son Gotleu, en autobús?

—Crec que són dotze pessetes.

—Són catorze, el mínim. ¿Partidari d'esbucar o restaurar les cases més antigues dels barris vells?

—Partidari de restaurar.

—¿A favor o en contra del manteniment o augment dels impostos municipals?

—Això és un poc complex. El que s'ha de fer és un estudi molt seriós dels impostos a fi que qui més té, més pagui. De cap manera augmentaria la pressió impositiva mitjana dels ciutadans a una ciutat com Palma, que pateix una de les mitjanes més altes de l'Estat, amb quasi set mil pessetes per habitant. El camí no és l'augment sinó el de la selectivitat dels impostos. I una major racionalització de cada un d'ells.

—¿Més parcs o més Torres de Mallorca?

—Més parcs, per descomptat.

—¿Més multes de mal aparcament o més aparcaments?

—Aquest és un altre tema complex. Nosaltres, per començar, no som partidaris d'una política d'aparcaments. No volem mantenir la discriminació entre transports privats i públics. S'han de promoure més aquests que aquells. En tot cas, potenciar el transport

públic a través del privat. Qui vulgui tenir un cotxe que pagui i subvencioni el transport públic. És l'única manera de descongestionar la ciutat, de malgastar manco energia i de fer una ciutat més habitable.

—Tren o autobusos per carretera?

—L'alternativa és potenciar el tren sense deixar de la mà de Déu els altres transports.

—Autopistes o perfeccionament de les carreteres existents?

—Millorar les carreteres.

—Més llicències de taxis per a tots o només pels qui treballen al volant?

—Només pels qui treballen al volant.

—¿Salma o Cloquell?

—Salma.

—¿Quina diferència hi ha entre les multes municipals franquistes i les socialistes?

—Hi ha d'haver una política diferent en la imposició de multes. Fins ara el ciutadà s'ha sentit robat per l'ajuntament, perquè ha vist que els seus doblers servien per a mantenir la corrupció. Ha anat prenent una desconfiança total cap als recaptadors municipals que serà difícil fer baratar encara que ara hi hagi socialistes i comunistes a l'ajuntament. Són actituds cíviues interioritzades molt mal d'erradicar. Però ho aconseguirem donant informació, reclamant la participació del ciutadà a la vida pública i amb transparència dels fons públics.

—Hotels de luxe o habitatges socials?

—Si em demanàs hotels en general seria més fàcil la resposta, ja que és evident que hem arribat al màxim quant a capacitat hotelera. Crec que s'ha de potenciar la indústria hotelera, reestructurant les places i el seu servei. Però això no contradiu una política d'habitatges socials. La política turística pertoca més al Consell que a l'Ajuntament.

—Escoles municipals o privades?

—Malauradament l'alternativa no existeix perquè amb l'actual legislació les escoles municipals no són possibles. Per a l'única cosa que serveix l'Ajuntament en qüestió d'educació és per a llevar merda, netejar i pagar al porter. No tenim cap incidència sobre el contingut educatiu, sobre la llengua o la cultura. Tot és en mans de l'Administració Central i mentre no tinguem autonomia no hi ha res a fer.

—¿Centres culturals o esglésies?

—Esglésies ja n'hi ha prou. No és que tinguem res en contra dels catòlics, però crec que el que falta són centres culturals.

—Presons o hospitals?

—Hospitals.

—Aprobat.

Santiago Miró

curial

LLIBRES D'INTERÈS BALEAR

Josep Massot i Muntaner
Els mallorquins i la llengua autòctona
Biblioteca de Cultura Catalana, 1
192 ps., 250 ptes.

Pere Gabriel
El moviment obrer a Mallorca
Biblioteca de Cultura Catalana, 7
332 ps., 450 ptes.

Miquel Tarradell i Matilde Font
Eivissa Cartaginesa
Biblioteca de Cultura Catalana, 13
320 ps., 450 ptes.

Baruch Braunstein
Els xuetes de Mallorca
Biblioteca de Cultura Catalana, 16
336 ps., 500 ptes.

Josep Massot i Muntaner
Església i societat a la Mallorca del segle XX
Biblioteca de Cultura Catalana, 28
576 ps., 550 ptes.

Joaquim Maria Bover
Biblioteca de Escriptors Balears (Ciutat de Mallorca 1868)
Documents de Cultura/Facsimils, 4 i 5
3.500 ptes.

Marià Aguiló i Fuster
Catàleg de obres en llengua catalana
impresses desde 1474 hasta 1860
Documents de Cultura/Facsimils, 8
3.000 ptes.

Anselm Turmeda
Autobiografia i atac als partidaris de la Creu
Introducció de Mikel de Euzala
184 ps., 400 ptes.

RANDA

Revista dedicada a les illes Balears, dirigida per Josep Massot i Muntaner. Aparició semestral. 7 números publicats. 575 ptes. exemplar (subscripció 980 ptes. l'any).

Sumari del número 7:

La catalogació de les rondalles de mossèn Alcover com a introducció a l'estudi, per Josep A. Gramat.
Els xuetes i la guerra contra França de 1793 a 1795, per Francesc Riera i Montserrat.

Aspectes de la difusió de la premsa política durant la Guerra del Francès (1808-1814), per Antoni-Lluís Ferrer.
Alguns aspectes polítics d'Eivissa durant la Segona República, per Sebastià Serra Buquet.

Un poema de B. Romeu-Porcel: "A Mallorca durant la guerra civil", per Montserrat Moral de Prudon.
Cultura i política a Mallorca (V), per Damià Ferrà-Ponc.
Les profecies atribuïdes a Bernat de Mogoda, a cura de Guillem Simó.
El liberalisme a la Il·lustració mallorquina: En Guillem Ignasi de Montis, textos a cura d'Isabel Moll Blanes.

NOVETAT

Bartomeu Colom i Pastor
L'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears.
La Mata de Junc, 12
320 ps., 600 ptes.
Curial Edicions Catalanes, Bruc 144, Barcelona-37

MENORCA

ES GRAU:

De paradís a infern clandestí

Per als llegendaris habitants de Shangri-la, inaccessible ciutat tibetana perduda en el mar de roques de l'Himalaia, a penes passava el temps. Per als habitants vertaders de Shangri-la, polèmica urbanització que nasqué clandestinament i il·legalment filla de forts interessos a les vores de l'Albufera menorquina, el temps tal volta arribi a destruir-ho tot. Paradís i terra promesos per promotors massa interessats, Shangri-la ha tornat un infern i un lloc de carnisseria ecològica. La història ha durat més d'un lustre.

VISCA LA LLIBERTAT...
FRANQUISTA

Des que, en 1972 aparegué a la premsa espanyola el primer anunci de Shangri-la com "el millor complex urbanístic i un dels més ambiciosos projectes turístics de la Mediterrània", fins que es tengué consciència de la matança que suposava allò, varen haver de passar prop de dos anys. Els promotors havien promès la construcció del millor golf de la Mediterrània devora el llac de l'Albufera. A la propaganda es parlava del paradís dels caçadors d'aus aquàtiques, d'un club de camp, de xalets unifamiliars de més de tres milions cadascun per a diversos deu mil persones, d'un gran hotel, de piscines i d'un port esportiu. S'oferia la possibilitat de matar ànimes, caçar vells-marins i capturar llagostes: "La llibertat per a vostè... visqui la llibertat a un món de folles perspectives, en el qual cada finestra és distinta".

Les obres començaren clandestinament, agombolades per uns ajuntaments franquistes, acostumats a fer l'ull gros davant desbarats urbanístics i il·legalitats monstruoses. Curiosament, en març de 1973, l'ajuntament de Maó s'havia oposat, per motius ecològics, a la construcció de l'embarcament de l'Albufera, projecte presentat

pel grup March. En canvi, sis mesos més tard, veu amb bons ulls la urbanització "El Grao" (Es Grau) i Shangri-la que també hagués pogut rebutjar per motius ecològics. En efecte, el setembre de 1973 es constitueix "Urbanitzadora El Grao, S.A.", amb un capital inicial de vuitanta dos milions de pessetes. En formen el Consell d'Administració entre altres: Francisco Javier de Godó, Director Gerent del periòdic "La Vanguardia"; Jorge Miquel, President del Comitè del "Banco Español de Crédito" a Barcelona; Jaime Ballesteros, director del banc citat; Carlos Andreu, conseller de "Laboratorios Andreu"; Leopoldo Roldés, vocal del Consell Regional del "Banco Central" a Barcelona; Agustín Pujol, president d'"Inmobiliaria Tarraco, S.A.", i Sigfrid Federmann, el promotor de Shangri-la, cervell d'aquesta urbanització. Davant les autoritats locals que no fan la més mínima objecció, promotors i accionistes exposen els seus futurs projectes a una reunió quasi familiar. Els terrenys que es proposen urbanitzar, es troben entre la platja d'Es Grau i l'Albufera, i veïnen tenen la urbanització Shangri-la, de Federmann, amb el qual faran front comú. Completant-se mútuament les dues urbanitzacions tot s'aplegarà en una mateixa

interessos, patint el mateix procés de clandestinitat i d'il·legalitat. Sense cap pla urbanístic municipal aprovat, les obres de Shangri-la prossegueixen a tota marxa fins que, l'agost de 1973, s'aixeca la primera veu en defensa de l'Albufera. A un article publicat en el "Diario de Menorca", Josep Congost denuncia la desordenada urbanització que posa en perill la fauna i la flora de l'Albufera. "La desaparició de la més important zona humida de Menorca —escriu—, portaria l'extermi d'un setantacinc per cent de la fauna aquàtica i de maresme. La urbanització suposarà un irremediable trastorn per a les set mil aus aquàtiques censades. Noranta-dues espècies d'aus deixaran de passar per Menorca si el projecte segueix cap enavant". Altres organismes i entitats culturals, entre ells el GOB, el COACB, ADENA, ICONA i d'altres internacionals s'adhereixen a la campanya per a la salvació de l'Albufera. Per a ells Menorca és com un portaviacions ornitològic fondejat a la Mediterrània, en el qual milers d'aus migratòries fan una aturada per refer-se i reposar "carburent" en el seu vol Europa-Africa o l'enrevés. Urbanitzar l'Albufera és com enfonsar aquest portaaviacions. Un pic invertits els milions i venuts els solars per urbanitzar-los, la carnisseria ecològica ja serà irreversible. La campanya nacional i internacional pren tanta importància que, a la fi, el febrer de 1974, les autoritats decideixen aturar parcialment les obres de Shangri-la.

LES AUTORITATS,
SORDES I CEGUES

Els responsables d'aquest desbarat, amb tot, no són requerits. El qui era aleshores Delegat Provincial de la Vi-

enda, Sr. Ballester, llavors i ara regidor ucedista de l'Ajuntament de Ciutat, procurant llevar importància a la qüestió, parla d'una situació "no ortodoxa" i de que "no es tracta de perjudicar la urbanització, sinó de que s'apliqui una normativa legal de comprensió". Però, com i perquè s'havia arribat a aquest deplorable estat de coses? Com havia estat possible que la burocràcia municipal maonesa vigils l'existència d'erugues processionàries a la zona de l'Albufera i ignorés oficialment la construcció de diversos trenta xalets il·legals i clandestins? Al voltant de dos-cents cinquanta treballadors havien anat cada dia a una obra en la qual s'havien estès els camins asfaltats, els comptadors i caixes d'empannament, els rodetes de conducció de les clavegueres a la vora del llac, i els organismes administratius corresponents no n'havien tengut coneixença oficial. A un comunicat davant la "campanya de premsa sensacionalista, exageradora, i especialment perjudicial per al bon nom de Menorca, per haver-se duit a terme en mitjans de comunicació de fora", també el Foment del Turisme sortí al pas amb una visió més "objectiva". La seva postura es basà en que "la campanya ha donat una publicitat negativa a l'illa", i en que podia esser compatible, des del punt de vista urbanístic i ornitològic, la salvaguarda de l'Albufera.

En la mateixa línia de pacificar els ànims, l'aleshores Governador Civil, Enrique Ramos, visità l'illa i recorregué amb les autoritats locals

Els batles del PSM

JAUME MO

"Mallorca ha
però no sols c

Després d'una Dictadura llarga, com totes les dictadures, Artà estrenarà batle socialista. Ajustant-nos als resultats de les eleccions municipals, Jaume Morey, trenta anys d'edat treballador d'hosteleria, estudiant de cinquè curs de Filosofia i Lletres, especialitat de Filologia Catalana, i afiliat al PSM, serà qui ocuparà tal càrrec.

En un primer pis d'un carrer més bé estret, a Artà mateix, pocs dies abans d'estrenar la vara, parlam amb en Jaume.

—Digues-me éper que encapçalares una candidatura independent quan tu, precisament, no ets independent?

—Bé, la majoria de gent que formava part d'aquesta candidatura si que ho és i a més amb nosaltres hi havia un representant de la Unió de Pagesos, i aquest sindicat es negava a sortir en candidatures de partit.

—Aclarit això passem revista als nombrosos problemes que afecten els pobles de la part forana.

—Un problema greu és el de l'equipament sanitari, per ventura no és el cas d'Artà,

perquè aquí fa cinquanta anys que tenim aigües brutes i aigües netes canalitzades. Ara bé, respecte a l'assistència mèdica estam molt mal atesos i per qual sevol radiografia ens hem de desplaçar a Ciutat. L'aspecte sanitari, juntament amb l'ensenyança i els mitjans de comunicació, —tenim unes carreteres infernals com haureu pogut comprovar—, constitueixen tota una problemàtica. A Artà, per exemple, no tenim centre estatal d'EGB i això suposa a les famílies unes despeses de quatre milions de pessetes. L'EGB s'imparteix a dos centres religiosos i un d'ells en consta que s'ha dit als alumnes que no em votassin per marxistes i comunistes.

—Vaja, aquestes dues paraules segueixen essent un insult.

—I tant. Al darrer mítin de la UCD es va dir que es podia triar entre un batle comunista, dos socialistes i el d'UCD que, és clar, es presentava com el sant baró.

—No em diguis... I tornant als problemes...

—Espera, si entencem l'Ajuntament com una entitat

L'energia nuclear

La tecnologia nuclear nasqué amb la segona guerra mundial i de llavors ençà s'ha anat desenvolupant constantment. O sigui que tant la fabricació amb fins militars d'armes atòmiques, com l'ús "pacífic" de l'àtom, tenen ja una història de més de 30 anys. Tot al llarg d'aquest llarg període hi ha hagut molts d'"accidents o accidents nuclears" (1), i la majoria s'han amagat a l'opinió pública i sols successos com l'esdevengut a Harrisburg han transcendit mundialment. En aquest sentit els governs de les potències nuclears i dels països consumidors de tecnologia nuclear sempre han desplegat els seus programes de nuclearització d'amagat de la col·lectivitat. L'escassa informació filtrada ha estat un instrument més de manipulació i, encara que sembli paradoxal, de desinformació.

Cal assenyalar d'altra banda la negativa dels òrgans de decisió a l'hora de posar en marxa el debat exigint per les associacions antinuclears sobre la qüestió nuclear.

Les garanties de seguretat que ofereixen les centrals nuclears són molt discutibles. L'accident ocorregut a Pennsylvania i molts altres sobrevinguts a la major part dels països que han escollit programes nuclears ho demost-

tren. El citat accident de la central de Harrisburg, segons Darrell Eisenhut, membre de la comissió reguladora nuclear dels EE.UU., s'ha degut a tota una sèrie d'errades bàsicament humanes. A partir de les notícies aparegudes a la premsa podem realitzar una breu anàlisi dels principals errors cometos pels tècnics respon-

KEY, Batle socialista d'Artà

estat terra de dretes

e dretes"

gestora de servicis per la comunitat, crec que els problemes exposats són més greus però, si ensam que l'ajuntament l'entitat que ha de potenciar la vida de la comunitat com a tal, llavors els problemes són distints.

però aquests ajuntaments han de funcionar amb unes lleis que daten de l'any 55 o 56, si mal no record. El batle, si ens regim per aquesta legislació, pot suspènre qualsevol acord des del moment que el troba perillós per a l'ordre públic.

"En el primer ple presentaré una moció referent al canvi dels noms dels carrers"

LES INFINITES ATRIBUCIONS DEL BATLE

I partint d'aquesta data consideració, quines són les dificultats? Jo diria que es tracta de aconseguir unes lleis d'acord amb la situació política actual. Es diu que ha acabat la transició, però és ver que dia vint hi haurà ajuntaments nous,

No pensaràs suspèn dre'n molts?

Tots els que presenti UCD. Es una broma com pots suposar. Aquí el que interessa és dur a terme una tasca socialista amb una legislació feixista.

Quasi res!
No, no, no hem de fotre, els temps són distints. Jo pens donar joc a tot el ple i no únicament als qui tinguin majoria per exercir

la seva autoritat.

Te crec; de veritat te crec. I passant a un altre tema, a Artà hi ha molts d'immigrants, aquest fet ha estat difícil pel que fa al nostre idioma?

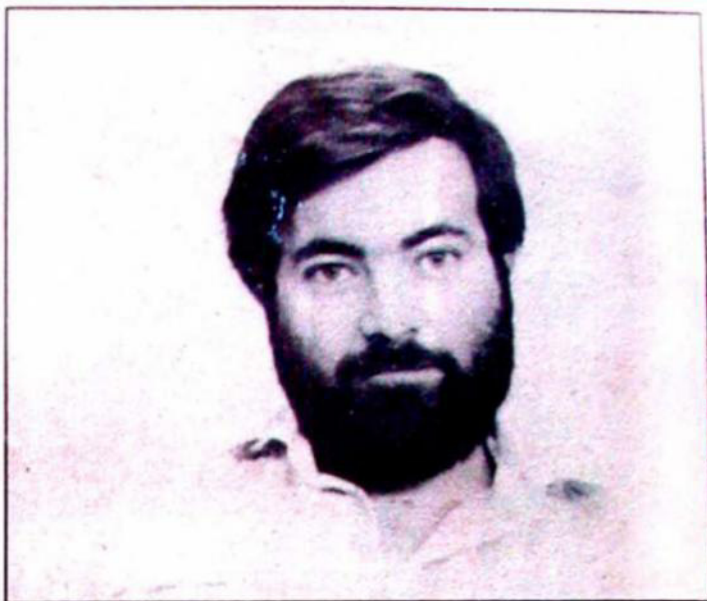
No, però la realitat és trista, hi ha una separació entre ells i els artanencs. En dir-te que existeixen els bars dels forasters ja està dit tot. A un míting nostre se'ns va demanar què pensàvem de la gent de parla castellana i contestàrem que per a nosaltres són artanencs tots aquells que viuen, fan feina i moren aquí.

Quant a la probable corrupció dels ajuntaments, què pensau fer? Sou partidaris de treure els pedaçs bruts, com se sol dir?

De corrupció supòs que n'hi ha haguda, era molt fàcil que n'hi hagués, però nosaltres, a diferència del PSOE, no pensam cercar-la, entre altres coses perquè seria difícil de trobar. Sabem que ha existit però, quines proves legals podem aportar?

EL PRIMER PROJECTE

Particularitzant un poc

"Ara hauré de dur a terme una tasca socialista amb una legislació feixista".

més, digues-me, senyor batle, quin és el teu primer projecte?

Primerament he de fer un esborrall que estructuri el funcionament de l'ajuntament i que permeti fer una labor democràtica amb una legislació franquista. Després, en el primer ple, presentaré una moció referent al canvi dels noms dels carrers. Més tard, es procurarà solucionar els problemes d'ensenyança que ja tenim plantejats.

I dels pagesos, què me'n dius?

Consideram que des del moment que hi haurà un home de la Unió de Pagesos dins l'Ajuntament, ja estarem ben informats dels

seus problemes i ben disposats a resoldre'ls.

Saps qui era el batle d'Artà l'any 36?

L'altre dia un home em va dir: "és sa primera vegada que aquí no guanyen es senyors". I és ben ver. El 31 guanyaren els liberals. El 36 la Comissió Gestora va nomenar un batle socialista, que per cert va ésser molt bo i molt respectat pel poble. Ara et contaré una cosa. Poc després d'aquestes darreres eleccions un vell socialista va dir a un altre vell socialista: "Què te pareix aquest batle nou? Que el podré anar a veure tal com som?" L'altre va quedar un poc estranyat: "I com ets?", va demanar-li. "Vull dir

contestà— si li podré dir que em mataran un fill".

Una reacció que, desgraciadament encara ens es massa familiar. No creus que estàs per reivindicar la figura dels batles del 36?

En principi els hauríem de donar a conèixer. La gent jove que no ha viscut la guerra els ignora. Mallorca ha estat terra de dretes, però no sols de dretes.

Tu creus que Mallorca és terra de dretes?

Crec que encara sí, o almenys així ho diuen els resultats globals de les eleccions. Aquí, a Mallorca, la paraula esquerra fa un poc de por.

Margalida Capellà

mata

de la central: el primer bloc, opera de la central dues setmanes abans tancaren les bombes auxiliars de refrigeració per a realitzar operacions de manteniment. Les bombes s'havien de funcionar sense que el reactor agafés una temperatura massa alta. Les

valvules que tancaven les bombes de refrigerament també foren tancades per a dur a terme els esmentats treballs de manteniment. Aquesta dos errors no permeteren a l'aigua destinada a refrigerar el reactor que acomplís la seva funció, i per tant s'encalantava excessivament.

En segon lloc, unes vàl-

vules magnético-elèctriques que haurien d'haver controlat l'augment de pressió de l'aigua del reactor no ho feren i originaren una perillosa pujada de pressió. Aquesta pujada no pogué ésser avaluada correctament, ja que per motius desconeguts l'indicador del nivell de pressió en subministrà informació falsa.

Finalment, el sistema d'emergència de refrigerament del nucli del reactor, restà tancat danyant greument el nucli.

Tota aquesta sèrie d'errors, "teòricament impossibles", han estat a punt de provocar una veritable catàstrofe nuclear, encara que de fet no hagi causat víctimes humanes; però estudis fets als EE.UU., mostren un creixement important de les malalties de la població a les regions amb instal·lacions nuclears, (2).

Es evident, que les nostres necessitats energètiques exigeixen un gran volum de producció elèctrica. Però aquesta necessitat no justifica l'hipotèticament econòmic i ecològic que suposa el desenvolupament total dels programes nuclears que estan en marxa. Aquests programes, segons la nostra opinió, s'han de paralitzar per sotmetre'ls a l'opinió pública. D'altra banda advocam pel desenvolupament d'altres alternati-

ves energètiques, que just necessiten un potenciament econòmic, puix que ja existeix el nivell tècnic suficient per aprofitar energies com la solar, eòlica, etc. Per acabar, voldríem destacar els importants perills que en l'ordre social i polític comporta l'energia nuclear: amb tot el que duu implícit (transport de material radiactiu, centres de reprocesament de l'urani, cementeris de residus radiactius...), fària créixer el control policíac dels ciutadans coartant la seva llibertat, donada la perillositat dels processos anomenats.

L'opció antinuclear no és just un NO a l'energia nuclear, sinó que constitueix un model de desenvolupament radicalment diferent de l'actual. Garanteix, així mateix, un creixement de les activitats humanes en harmonia amb el mitjà ambient, amb una tendència a un estat estable.

(1).— Existeixen algunes relacions d'accidents nuclears ocorreguts els darrers anys. En una de les publicacions del Comitè Antinuclear de Catalunya s'assenyalen trenta accidents entre 1957-1977, alguns dels quals

no just causaren pèrdues materials, sinó també de vides humanes. És el cas, per exemple, de l'explosió d'una vàlvula de seguretat a la central americana de Surry el juliol de 1972 i que hi causà la mort de dos treballadors.

(2).— En un estudi realitzat a Charlevoix (Michigan, EE.UU.) una zona en la qual està instal·lada una central nuclear de fa anys, s'ha comprovat l'augment següent de

malalties en comparació amb la resta de l'estat:

- 490% més de mortalitat infantil.
- 180% més de mortalitat en dones gestants.
- 400% més de morts per leucèmia.
- 150% més d'altres castes de càncer.
- 230% més de malformacions genètiques.

DAVANT EL NOU CONVENI

La Lluita obrera a la pell des del seu començament

Aquests dies que els treballadors del sector del calçat estan negociant amb la patronal el nou conveni col·lectiu, creim que és necessari de "Mallorca Socialista" resumir i recordar el procés de lluita duit a terme des del començament fins ara, a la nostra comarca.

L'anàlisi d'aquest important procés, amb l'experiència acamullada en la negociació dels convenis anteriors, com també els quadros sindicals que s'han anat formant, i el nivell de consciència aconseguit, ens permet de prendre avui la postura correcta davant la patronal.

Resumim, idò, les passes d'aquesta lluita que ens col·loca en la possibilitat de fer front al nou conveni des d'una posició de força que l'empresariat haurà de tenir molt en compte d'ara endavant.

El gener de 1977 apareix el manifest de C.O.A. (Comissions Obreres Anticapitalistes). Era la primera crida als treballadors del calçat des de feia més de 40 anys, perquè es disposassin a defensar el seu conveni. Això significaria també el llançament del Moviment Obrer en general a la nostra comarca.

Un grup de treballadors de la comarca d'Inca prepararen i feren sortir el manifest. Venien de les conegudes "Plataformes" dels temps de la clandestinitat, i havien començat ja feia anys un procés de lluita i d'anàlisi, i el primer fruit aparegut a la llum pública fou aquell manifest.

Els fets que llavors se succeïren demostraren que aquella crida era esperada i desitjada pels treballadors, els quals fins i tot la rebieren amb entusiasme, per això caigué en una terra preparada. Com deia el mateix document, textualment: "La nostra hora ha arribat perquè ens adonem que no es pot tolerar més temps aqueixa situació en què estam, i comencem ja a autoorganitzar-nos per defensar tots els nostres interessos i drets".

L'inoperant (i antiobrer) sindicat vertical, havia col·laborat amb la patronal en "enteniments" com llevar les pagues extremes, beneficis, etc., obligar en molts de casos a fer hores extraordinàries, permetre que els treballadors no estiguessin assegurats, que estiguessin a categories inferiors a les que els corresponien, i encara pitjor: amb un salari mínim legal insuficient de tot per poder ja just subsistir...

En efecte, la situació denunciada per primer cop pel manifest de C.O.A. era senzillament grotesca, gairebé "feudal", en el mes de gener de 1977.

Amb l'Assemblea General convocada per al 1er. de març, es comprovà d'una manera rotunda, i mai esperada per l'empresariat, la resposta que el treballador donava: el local del cine "Novedades" estava estibat com començaren a parlar els qui havien llançat les propostes: organitzatives de la C.U.T. (Central Unica de Treballadors): Guillem Coll, Miquel A.

Quetglas, Antonio Robles (de la zona d'Inca) i Ferran Gomila i Aina Gomila. Es proposa, i s'accepta per la immensa majoria, convocar assemblees de fàbrica per elegir delegats que substituïssin els no representatius del vertical. Era l'inici de dues accions paral·leles: el muntatge del sindicalisme de classe i el desmuntatge de l'aparell verticalista, des d'abax.

Es féu públic un segon bolletí amb les decisions preses a l'assemblea de l'1 de març i la proposta concreta a tots els treballadors d'organitzar-se en la Central Unica de Treballadors (C.U.T.), explicant les noves formes d'acció que permetria. Fou rebut també molt favorablement entre la gran majoria dels treballadors.

Els intents de reacció dels "enlacs" verticalistes, reunits per primera vegada durant 40 anys! en assemblea a nivell de Mallorca, es concretaren en: a) negar la participació de l'obrer en assemblees de fàbrica b) decidir sense consultar-los la plataforma que s'havia de negociar (d'acord amb l'empresariat), c) elegir entre ells mateixos els qui havien de negociar. Tot això seguit d'una campanya a nivell personal (mai aplegant els treballadors en assemblea) de coacció per una banda i de desprestigi del nou moviment per l'altra. L'eco obtingut per aquesta maniobra va esser nul.

Com no podia esser d'altra manera,

començà la reacció de l'empresariat, de forma amagada primer amb la pretensió d'ofegar el moviment obrer de classe que clarament naixia. La premsa d'aquells dies és testimoni fidel de l'intent de repressió en tots els aspectes: no es volgueren donar locals per a celebrar-hi assemblees (però llavors se cedien als "enlacs" verticalistes), es féu intervenir la Guàrdia Civil per impedir la celebració d'assemblees que s'adreçaven a l'organització de l'Assemblea de Representants de Fàbriques, i a la Comissió Negociadora del Conveni, per part dels treballadors. Des de la secció de "Balears" "Inca dia a dia" s'envestí també contra el moviment a favor de la C.U.T. Els treballadors aleshores poguerem comprovar en viu el caire de les forces coactives i repressives de l'Estat, aquelles que oficialment són "apolítics" o "neutrals". Per això, ben enfora de produir els efectes desitjats, l'intent de repressió va fer obrir els ulls i fer créixer el desig de fer sentir la seva veu als fins ara "eterns munts".

La necessitat d'un local on poder reunir-se sense les interferències patides fins aquell moment es féu clara, i en aconseguir-se es féu una passa important en el reforçament del moviment.

**Secretariat Moviment
Obrer Inca**

ES GRAU: De paradís a infern clandestí

(Ve de pàg. 6)

les obres de Shangri-la. El Governador fins i tot arribà a fer un elogi de les instal·lacions. "La visita—va comentar al diari local—serví per establir diversos actes entre urbanitzadors, Ajuntament i Administració Central, altament esperançadors en tots els ordes". Més enllà del Batle de Maó, a una entrevista televisiva, declarà que les obres havien estat autoritzades sota determinants condicions. No obstant això, com que l'orde de suspensió d'obres es troba condicionada a l'informe d'ICONA i a l'aprovació del Pla General d'ordenació urbana de Menorca, la passa següent seria com aconseguir influir favorablement en aquests organismes.

Per a restituir la bona imatge de la urbanització, Federmann convocà una roda de premsa. Representants de tots els mitjans informatius de Madrid, Barcelona i Ciutat foren convidats a una agradable visita de descans a Menorca. Federmann hi confirmà que Shangri-la i "Urbanitzadora El Grau" havien actuat en estreta relació i aclarí que, en no aprovar-se el Pla General de Maó, Shangri-la havia restat en "una situació legal dubtosa, no il·legal o clandestina, com s'havia dit, sinó extralegal". Explicà que, per protegir l'ecologia, els mateixos havien prohibit, des del primer moment, caçar i la navegació per dins el "llac". Digué que no era possible crear-hi una reserva natural, però sí una d'artificial, en convivència amb l'home, i que l'Albufera s'havia fet popular precisament gràcies a la urbanització. Advertí que el seu projecte podia proporcionar grans beneficis a Menorca i a Espanya sencera i que darrera el motiu ecològic usat en la campanya per Albufera hi podia haver altres interessos desconeguts i sospitosos. Federmann no va sobre dir mai quins, però determinats periodistes quedaren convençuts i, ja a la seva redacció, escriviren ressenyes molt favorables a les intencions dels idealistes i desinteressats promotors. Així a "La Vanguardia Española" del 10 de juliol de 1974 aparegué a tota plana un reportatge en el qual es parlava de la zona turística residencial de l'Albufera del nivell més alt. "La urbanització paralitzada—es demanava el misteriós autor, Sr. D.—perjudica les condicions ecològiques de l'Albufera? A la singularitat ecològica del llac s'hi afegeix l'excepcionalitat d'una urbanització turística i és possible que una fórmula d'equilibri potenciar la zona amb el desenvolupament d'ambdues funcions...". Naturalment els articles contra la urbanització foren censurats en els periòdics que hi tenien interessos clars.

Els "favors" de Federmann

Però, qui era vertaderament el promotor de Shangri-la eminença gris d'aquella campanya? Federmann, Sigfrid Federmann, hàbil i diplomàtic jueu holandès, home d'important influències i valuosos amistats en els ministeris franquistes. Deien d'ell que viatjava sovint amb dos o tres passaports i que havia sortit corrent de les Bahames i de la Costa Brava per mor d'unes estranyes operacions urbanístiques. A Menorca, illa verge encara respecte al turisme, En Federmann hi havia trobat una bona vela. A part d'altres operacions realitzades a l'illa, el seu gran negoci era a Shangri-la. I se n'hagués sortit, sens dubte, si no hagués estat que les coses li sortiren tan tortes i les circumstàncies socio-polítiques tan a contrapell. Amb el temps, el capital hi fallà, i

pesar que tot s'havia construït i muntat amb la protecció i complicitat municipal i el beneplacit de les forces dominants. Quan començaren les obres el batle Timoner no posà cap objecció que es construís un aqueducte de Maó fins a la urbanització, a devers set quilòmetres de la ciutat, tot i que a la ciutat escassejés l'aigua. Federmann era tot un senyor, un gentleman que sempre s'havia comportat molt bé amb l'illa. Renovà el monument a Richard Kane, governador en temps de la dominació anglesa a l'illa. Regalà a l'Ajuntament un lingot de plata fènici trobat a una exploració submarina prop de l'illa. Oferí una finca seva a un campament de l'OJE, va fer dur les Majorettes d'Holanda i qualche equip de futbol estranger... Tants de "favors" s'havien de recompensar d'alguna manera. El batle Escudero, en esclatar l'afer, es trobà amb l'heretat de qui el precedí, En Timoner, entre les mans. N'Escudero promet que tot s'arreglarà segons la llei però, mesos més tard, l'Administració local segueix afavorint els interessos del promotor holandès. Quan l'escàndol arriba a Anglaterra, Federmann s'adreça a l'ambaixada espanyola per conversar amb l'ambaixador Fraga, el qual a la fi dóna la culpa de tot a "una àmplia campanya comunista". Federmann parla amb totes les seves amistats amb influència, mou tots els fils que té a l'abast. Quan la Comissió Provincial d'urbanisme i ICONA ordenen que existesqui una línia de protecció paisatgística d'una mitja de dos-cents cinquanta metres, i això suposa que no es podran construir més xalets que es poguessin veure des de l'interior de l'Albufera, Federmann recorre al Ministeri de la Vivenda i guanya. A l'enfront del ministeri encara s'alça, com si no hagués succeït res, unes tanques publicitàries immenses que anuncien la urbanització el naixement de la qual havia estat clandestí, i il·legal la seva existència. En guanyar el recurs, just queda la línia de protecció ecològica menys exigent de devers vint metres, contra la qual també s'havia recorregut. En el fons tant és, perquè de fet a Shangri-la hi seguien construint xalets a la partió amb l'Albufera. A la mateixa gola, per més bafa, el regidor Rosselló, fill del cacic menorquí, hi construí un xalet malgrat la prohibició d'ICONA. El varen denunciar, però no serví de res.

Un infern urbanístic

A les darreries de 1977 i pendent d'aprovació definitiva el Pla d'Urbanització se seguia construint a la zona pro-

tegida sense cap casta de permís, burlant lleis i prohibicions. Es construïren els edificis per a estacions de transformació de tensió elèctrica sense que hi hagués cap instal·lació de xarxa elèctrica aprovada pel ministeri d'Indústria per a subministrament d'energia als xalets. S'improvisà una clandestina i perillosa instal·lació de cables conductors damunt una superfície del terreny i "Gas y Electricidad" no se'n temé o, com les autoritats, va fer els ulls grossos. El juliol del 76 Federmann aconseguí l'aprovació inicial de la sol·licitud de la Declaració de Centre d'Interès Turístic Nacional de la urbanització de Shangri-la. El Col·legi d'Arquitectes s'oposa a tal contradicció. El mateix any Federmann volia que al Pla d'Ordenació Urbana es permetés edificar entre la línia ecològica i la paisatgística. El Col·legi d'Arquitectes i el Museu de Zoologia de Barcelona varen recórrer la sentència del Ministeri de la Vivenda, la qual sentència afavorí els interessos de Federmann.

La lluita de recursos i contrarecursos es féu inacabable. Però el menyspreu per l'ecologia i la cerca de la màxima rendibilitat foren cada pic més clars. En 1978, l'orde de paralització d'obres, seguien les operacions de venda de parcel·les i construcció de xalets. Però el paradís perdut i somni de milionaris de "Shangri-la" esdevingué un malson dantes amb deutes i acreadors—es parlà de prop de dos cents milions de pessetes de deutes—hipòteques i embargaments. Paralitzats per tal fracàs econòmic, es rumorejà que els promotors cercaven, provocant unes denúncies a través de les construccions il·legals, donar peu a una suspensió de pagaments de la qual tal volta en podrien fins i tot sortir beneficiats. Però just és cert que només aconseguiren augmentar els deutes després de desaparèixer En Federmann sense deixar rastre, ell que era el cap visible del muntatge. Actualment, unes vint-i-cinc societats, entre elles alguns bancs, esperen confiades que el nou Ajuntament de Maó i els organismes corresponents aprovin "el pla parcial i donin el vist i plau a unes obres que es construïren il·legalment. Seria l'amnistia definitiva el "borrón y cuenta nueva" damunt un infern ecològic i urbanístic. Tot, fora desemmascarar i fer pagar als culpables.

Santiago Miró

RÀDIO POPULAR DE MALLORCA
és popular i és de Mallorca

C. O. P. E.
MALLORCA

Escòcia votà sí a la devolució del seu parlament

Ja fa un grapat de setmanes que celebraren a Escòcia un referèndum centrat en la restauració d'una assemblea escocesa. Els mitjans d'informació, que mai ens informen de la vida escocesa, (just de vegades deduïm l'existència d'aquesta nació, com de Gal·les, darrera la seva selecció de futbol) en parlaren abans referint-se a "La darrera oportunitat per a Escòcia" i, després, per exemple, a "l'ocàs dels nacionalismes". Fins que no han pogut informar-ne per desprestigiar els moviments nacionalistes no n'han parlat, i així la informació que hem rebut dels resultats d'aquell referèndum ens els capgirà. La història és aquesta: Fins ara els laboristes a Westminster no tenien majoria absoluta i per a governar necessitaven els 11 vots del Partit Nacionalista Escocès i 3 del Partit Nacionalista Gal·lès, d'aquesta manera els nacionalistes podien aconseguir fer negociar els laboristes, amb profit. Escòcia està unida a Anglaterra des de 1707 i per un tractat, rescindible teòricament quan ho decidísqui la majoria, fou llavors quan perdé el seu parlament, la devolució del qual reclamen els nacionalistes, i amb els laboristes negociaren el referèndum per a la seva restauració i arribaren a un pacte. La qüestió és que a darrera hora un diputat laborista aconseguí afegir a la llei electoral del referèndum que caldria un 40% de vots de l'electorat afirmatiu per aconseguir l'assemblea; la majoria dels diputats anglesos votaren a

favor de l'afegit i els nacionalistes no hi pogueren fer res. Ho consideraren una traïció els nacionalistes perquè no s'havia respectat el pacte i a més perquè s'havia introduït tenint en compte la tendència abstencionista de l'electorat escocès per mor de les dificultats geogràfiques i climàtiques per emetre el vot. El referèndum oferí un 52% de vots afirmatius que els nacionalistes troben suficient per a recuperar l'assemblea, i contra l'opinió anglesa, i la interpretació del vot que han fet els grans mitjans de comunicació que oblidaren la traïció de darrera hora i l'esmentat abstencionisme (el dia de les votacions hi hagué una tempesta de neu); a més de que els anglesos immigrants a Escòcia (10%) pogueren votar, però no els escocesos emigrats (40%) a fora.

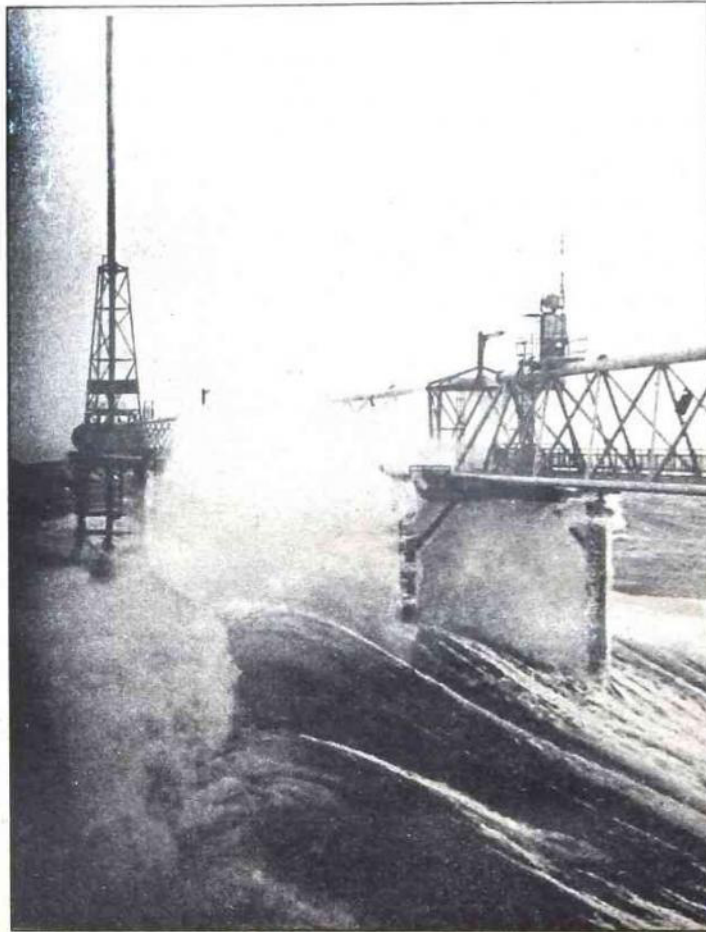
Els nacionalistes ara han de convèncer el poble de que han guanyat, per convèncer llavors Westminster, i si els anglesos no en fan cas, deixar-ne treure al poble les conclusions sobre la confiança que ha de tenir en les promeses angleses. De moment és probable que part del laborisme escocès voti els nacionalistes, així si no es passa al seu partit: el PNE confia treure de 60 a 70 diputats a les properes eleccions, com a reacció popular davant la traïció laborista amb la qual no ha estat d'acord ni la secció escocesa d'aquest partit sucursalista. El poble ja estava desanimat per la incapacitat laborista per resoldre els pro-

blemes econòmics d'Escòcia i no reaccionà davant l'oferta d'una assemblea amb poquíssims poders que no responia a l'exigència de "Devolution" escocesa sinó a una delegació, que és la traducció que en fa el govern anglès. Així i tot l'abstenció ha estat menor que en el referèndum per a l'entrada del Regne Unit al Mercat Comú Europeu l'any 1975.

Els nacionalistes escocesos malgrat la tergiversació a tots els nivells dels resultats n'estan contents i animats, perquè el seu vot s'ha desplaçat a les classes populars i a la mitjana-baixa, molt importants per a un partit nacionalista segons ella. Encara els anima més que el 70% dels votants amb un SI a l'assemblea són joves de menys de 30 anys, com en general els membres del seu partit, que creix. Diuen que si el govern i els partits sucursalistes anglesos els posen més traves aquestes properes eleccions treuran més d'un 30% els independentistes que amb el lema d'"Independència i res més" volen un parlament independent dins la Commonwealth i establir relacions d'amistat entre Escòcia i Anglaterra. Vetaquí la decadència dels nacionalismes de què parlen els grans diaris europeus i espanyols.

El Nº 7 de "Mallorca Socialista" corresponent a Nvbre. de 1978 dedicà a Escòcia un article de la secció "Nacions d'Europa que lluiten per l'alliberament".

Antoni I. Alomar

No han volgut compartir la pobresa amb Escòcia, però ara volen que compartesqui el seu petroli...

El Pacte Autonòmic

Abans de les eleccions municipals i per al Consell de Mallorca l'Obra Cultural Balear proposà a tots els partits polítics i candidatures independents la signatura d'un pacte autonòmic i cultural que aclarís les actituds de totes les candidatures i pren ara la seva importància coneguts els resultats de la voluntat popular que fan protagonista a l'esquerra i, si es pot dir, la fan més responsable davant el nostre dret a l'autonomia i al redreçament de la llengua i cultura de Mallorca. El transcrivim.

Els partits polítics i candidatures que subscriuen aquest document, perquè les lles recuperin la seva capacitat d'autogovern que els fou arrabassada pel Decret de Nova Planta, es comprometen:

1) A acordar la iniciativa autonòmica segons el procediment més ràpid i de màximes atribucions inicials que preveu l'article 151 de la Constitució, promovent campanyes de conscienciació popular amb aquest objectiu.

L'acord esmentat serà pres en la primera sessió plenària dels Ajuntaments i del Consell després de promul-

gada la necessària llei orgànica que reguli la normativa per iniciar el procés autonòmic.

2) A promoure l'ús normal i, en el seu dia, oficial, de la llengua catalana en les actuacions dels organismes municipals i insulars, orals i escrites, internes i de projecció pública (bàndols, edictes, programes de festes, anuncis, rètols a les fatxades, etc.), organitzant els cursos necessaris perquè els funcionaris adquireixin coneixements lingüístics suficients.

3) A revisar la toponímia de cada terme municipal a fi de donar caràcter oficial a

les denominacions autòctones i populars de tots els llocs, des dels mateixos noms dels municipis fins als noms de carrers (en general sobrecarregats de la simbologia de la guerra civil i del règim franquista) i a fer que estiguin correctament escrits en la nostra llengua els corresponents indicadors i plaques.

4) A dedicar, per tots els mitjans i amb les assignacions pressupostàries suficients, una atenció primordial a la llengua i la cultura de Mallorca (biblioteques populars amb obres en la nostra llengua, revitalització de les festes i tradicions populars, patrocini d'edicions dedicades a la nostra cultura, foment de l'ús i l'estudi de la llengua i la cultura autòctones en els centres docents del terme municipal o insular —per exemple, dotant beques o subvencions per a reciclatge del professorat o adquisició de material didàctic adequat—, etc.).

Mallorca, març de 1979

PCIB; PSOE; PTI-ORT; P. Carlf; PSM; Cand. Ind. Sant Joan; Cand. Democràtica Ind. Felanitx; Cand. Progressista d'Inca; Opció Independent per Manacor; Grup Ind. San Carrió; Grup Ind. Sant Llorenç; Independents d'Algaida; Cand. Dem. Ind. Santanyí; Esquerra Sollerica; Cand. Dem. Ind. Manacor; Cand. Ind. Petra; Sineuers Independents; Cand. Ind. Esporles; Cand. Ind. Sta. Maria.

Relacions entre Ajuntament i Associacions de Veïns

El dia 30 de març, en una taula rodona organitzada per la Coordinadora d'Associacions de Veïnats els següents partits: PSM, PSOE, PCIB, MCI-OEC, PTI-ORT i Partit Carlf, signaren un pacte per a la defensa efectiva de les AA.VV. Tan sols, CD i UCD es negaren a signar-lo per motius aparentment diferents. CD, per estar en desacord amb el punt cinquè i, UCD perquè —en paraules d'Artigues, representant d'UCD a la taula rodona— no podia signar un document d'aquest tipus sense consultar-ho amb el seu partit...

El pacte ara pren tota la seva importància quan els partits d'esquerra han de posar-se d'acord en la seva actuació als ajuntaments en els quals són majoria o minoria, però en tot cas representen populars amb clars compromisos respecte a les Associacions de Veïns.

Els partits i candidats sotsignants, a proposta de la Coordinadora d'Associacions de Veïnats de Ciutat, es comprometen públicament, en aquest moment de campanya electoral municipal, a defensar que els representants sorgits de les properes eleccions a l'Ajuntament de Ciutat reconeixin:

1.— El dret de les AA.VV. i de la Coordinadora o futura Federació de les mateixes, a participar amb veu i sense vot en els Plenaries, Permanents, Comissions de feina o altres organismes que puguin regular la Llei d'Administració Local, com podrien esser Juntes de Districte o Barri.

2.— El dret de les

i culturals del barri o de la Ciutat, com per exemple, biblioteques populars, centres socials i culturals, guarderies, escoles, centres esportius, comissions de festes, etc.

5.— El dret de les AA.VV. i de la Coordinadora o futura Federació, a promoure Referèndum Municipal, davant qüestions transcendents. Aquest es realitzarà quan així ho manifesti el 20 % del cens electoral de la zona afectada.

6.— Que les Associacions de Veïnats i la Coordinadora o futura Federació siguin considerades com a Entitat d'Interès Públic, i gaudeixin, per aquest mateix fet, d'un règim de protecció preferent per part de l'Administració Local. Tal com ajuda econòmica, concessió de locals, etc.

7.— El compromís a esser portatius davant l'Administració Central de la reivindicació d'incloure dins la Llei de Règim Local, la possibilitat de redactar una Carta Municipal per a la Ciutat, en la que puguin col·laborar en la seva redacció.

LA CIUTAT DE MALLORCA A 30 de MARÇ de 1979.

**si vols l'autonomia
i una mallorca més justa
LLUITA amb qui
no depèn de madrid**

PSM (PSI)

Partit Socialista de Mallorca

carrer Temple, 7 Ciutat

Els nostres vots són ben nostres

Ve de pàg. 2

seus dirigents polítics. Aquests han cremat inútilment l'entusiasme popular que és la força més preciosa que existeix per a continuar la lluita per la democràcia, per l'autonomia i pel socialisme. Han volgut substituir l'energètica presència popular pels pactes polítics, per les actituds claudicants, pels tractes de passadís. Però amb aquests pactes, amb aquests sopars no han aconseguit per a Catalunya i per a les seves classes populars un millorment més del que aquestes havien aconseguit amb el seu combat l'any 1977. Al contrari en certs aspectes hi ha hagut retrocessos, com per exemple el retard de les eleccions municipals que ja estava aconseguit, i en canvi ha prolongat per un any i mig la vida dels Ajuntaments franquistes. Tot plegat ha provocat l'actual situació de desil·lusió i desànim de les classes populars i dels propis militants d'esquerra. (...)

LES CAUSES DE LA PERDUA DE CREDIBILITAT

Què ha passat perquè en un temps tan curt s'hagi deteriorat tant l'entusiasme popular i militant? (...) Una de les principals causes ha estat la pràctica política dels socialistes, que com a principal força de l'esquerra tenia una responsabilitat més gran. El dirigents socialistes han estat incapaces de mantenir la il·lusió del poble lluitant de manera ferma contra les limitacions d'una democràcia que no s'ha instal·lat després d'enderrocar el despotisme, sinó que els mateixos homes d'aquest despotisme l'han fabricada a la seva manera i segons llurs interessos. (...)

Al primer enfrontament amb la realitat d'una democràcia parlamentària els socialistes de Catalunya han fallat greument. Quan ha estat necessari no plantejar boniques ideologies sinó traduir-les en alternatives eficaces i engrescadores, defensades amb una actitud política combativa i imaginativa, els dirigents socialistes catalans s'han integrat en la rutina política, amb una actitud sempre expectant i claudicant. Igualment en plantejar-se una batalla tan decisiva com la de la Unitat Socialista i l'articulació amb el PSOE han fallat novament el coratge i la claredat de concepcions. I com ha passat sempre històricament el desenvolupament d'una línia política claudicant i oportunista acaba erosionant les conviccions aparentment més profundes.

Així el socialisme a Catalunya, dins l'ambient general que hem descrit, està reliscant per un triple pendent que el porta a:

- 1er) Inserir-se en la pràctica política i ideològica dels "partits social-demòcrates europeus".
- 2on) Abdicar de les seves conviccions i responsabilitats nacionals, convertint-se en un partit "subordinat" a un partit estatal.
- 3er) Convertir-se en un "partit burocratitzat" dirigit per una casta de polítics professionals".

Damunt el pròxim número de "Mallorca Socialista" aquests punts seran comentats i justificats tot seguint el document dels dissidents del PSC-PSOE.

Daniel Bastida

LIBRES

SOBRE LA QÜESTIÓ NACIONAL. Otto Bauer. Pròleg d'Eduard Vinyamata. 79 pàgs., 140 pts.

La importància d'aquest resum de textos d'Otto Bauer rau en què l'autor, molt conegut a través de les crítiques que li fa Stalin dins les seves obres, és gairebé inèdit en les altres llengües que no

siguin l'alemanya. Els textos que són reproduïts en aquest resum són extractes de la seva obra fonamental "La qüestió de les nacionalitats i la socialdemocràcia". Eduard Vinyamata en la seva introducció diu: "L'obra d'Otto Bauer es destaca principalment per un esperit teòric crític molt lúcid, situat dins de

la més clara tradició marxista i refusa sotmetre's als imperatius conjunturals i al conformisme ortodoxe".

Aquest és el punt central del llibre, indispensable per a tota recerca històrica i teòrica sobre la qüestió nacional, amb la condició de saber utilitzar les seves aportacions.

"Bases de política cultural"

El Partit Socialista de Mallorca (PSM) conseqüent amb la ideologia política nacionalista i socialista que defensa, vol donar, en reproduir-lo, tot el seu suport al document que ha elaborat l'OBRA CULTURAL BALEAR sota el títol de "Bases per a una política cultural a les Illes de Mallorca"; amb aquest document considerem que l'O.C.B. comença una nova etapa dins la lluita de defensa dels interessos culturals i nacionals de les classes populars de Mallorca i que la seva recollida obra en el camp de la recuperació dels valors culturals mallorquins ara es reforça pel creixent interès que l'O.C.B. demostra, a través del seu Secretariat de Barriades, pels barris perifèrics de Ciutat, i que es confirma per la tasca que fa tota aquesta Secretariat realitza amb la Coordinadora General d'Associacions de Veïns de Ciutat.

0. JUSTIFICACIÓ

Es diu que tota cultura té uns protagonistes: els ciutadans que dia a dia la conformen amb totes les seves manifestacions vitals. Conscients d'aquest fet, aquestes Bases de Política Cultural no pretenen altra cosa que no el que canalitzar i facilitar la plena expressivitat popular. El Secretariat de Barriades de l'O.C.B. comprèn la necessitat que tenim de normalitzar la cultura dins l'àmbit territorial de les illes com a integrant dels Països Catalans, el realment pretenim recuperar el sentit de poble, el mort d'encà de la promulgació dels Decrets de Nova Planta i de les mesures opressives que els diferents governs espanyols han decidit practicar, sobretot sota el comandament de la Dictadura franquista. Mort, però, el dictador i fracassat el seu intent de colonització total i absoluta, encaminat a aconseguir la submissió definitiva del poble dels Països Catalans, ha acabat al temps de pura resistència d'una cultura —la nostra— reduïda, amb el vist i plau dels organismes culturals espanyols, a l'expressió lliure. Ara cal retornar al poble el protagonisme cultural que del fet d'esser poble ha d'esser el nostre primer objectiu, el associem —cosa que no es pot en dubte— l'assumpció de la llibertat individual amb el retrobament de la identitat nacional que serà l'assumpció per part del poble de la llibertat col·lectiva.

1. BASES DE POLÍTICA CULTURAL

Les dotze Bases que a continuació segueixen intenten sintetitzar els principis fonamentals que haurien d'inspirar qualsevol plantejament de política cultural a Mallorca. En aquestes bases, dos trets sobresurten: el concepte, eminentment popular del sentit de cultura i la unitat lingüística i cultural dels Països Catalans. Ambdós principis són l'origen on graviten els altres; el fet universal de la cultura, el tractament del fenomen migratori, etc. D'altra banda les bases són també imprecises, on apareixen conceptes poc o no gens definits, això és natural en qualsevol text que pretengui ésser instrument de conciliació, l'ambigüetat és a vegades inevitable.

BASE PRIMERA

Entenem per cultura el conjunt de realitzacions pràctiques, valors, signes i formes i representacions que motiven la conducta humana total i individual i la modificació i reproducció d'aquestes realitzacions pràctiques, valors, signes, formes i representacions que un poble ha creat al llarg de la seva història.

BASE SEGONA

La cultura de Mallorca és part integrant de la cultura dels Països Catalans. Ho prova la unitat de la llengua i les manifestacions d'índole cultural, que s'han mantingut a través dels segles malgrat l'acció castellanyitzadora de la classe dominant, en ocasions al·lènies al nostre poble. Ho proven també, els testimonis més lúcids dels intel·lectuals del nostre país al llarg de la història.

BASE TERCERA

El sentit de cultura que aquí considerem en contradicció amb qualsevol tipus de dirigitisme o imposició oficial. En aquest punt, qualsevol intent d'organització d'una política cultural ha d'esser protagonitzada per organismes propis de la nostra nació amb la participació activa de les organitzacions culturals i cíviques del nostre país, donant el protagonisme que li pertoca a les classes populars.

BASE QUARTA

La cultura mallorquina o cultura catalana, no pertany a cap sector social ni cap partit polític en exclusiva, sinó ben al contrari, és un patrimoni de tot el poble dels Països Catalans. Així han de revisar-se anàlisis simplistes que desenfocuen l'essència de la nostra realitat nacional, fent-la aparèixer opressora respecte als sectors d'immigració, sense atendre als factors de tipus polític i ideològic que fonamenten aquesta situació.

BASE CINQUENA

El fet que molts sectors immigrants encara no hagin tingut accés al nostre patrimoni cultural és, entre d'altres, la conseqüència d'una política repressiva i autoritària, tendent a anular la nostra realitat com a poble i que pretén la instrumentalització de la població immigrada com a element disgregador de la nostra identitat nacional. Els responsables d'aquesta situació són alhora una estructura de poder de tipus centralista i la complicitat d'uns sectors del nostre país, que han renunciat a defensar els interessos col·lectius de Mallorca. Una política democràtica haurà de proposar-se d'oferir la nostra cultura a aquell sector de població immigrada que vulgui entrar a formar part de la nostra comunitat. Perquè Mallorca, com la resta dels Països Catalans, deu la seva història a la diversitat d'homes i dones que han trobat en ella la seva patria.

BASE SISENA

La llibertat és un dret irrenunciable de l'home. Una política cultural coherent ha d'anar orientada a estimular el desenvolupament de la personalitat de l'individu i alhora possibilitar la seva realització individual i col·lectiva, la qual cosa representa el desenvolupament d'una convivència solidària, al temps que a Mallorca es materialitzarà una consciència nacional, que, avui és endormiscada a la proesa d'allineació nacional que el nostre poble ha sofert aquests darrers segles.

BASE SETENA

La nostra tradició ha estat oberta i permeable als corrents del pensament i del progrés. Aquesta actitud ha de mantenir-se al voltant que la cultura catalana sigui present al món internacional. Però per a poder contribuir al coneixement i comprensió de tots els pobles d'Europa i del món, cal comprendre la nostra pròpia terra. Aquest objectiu implica estudiar-la a fons, en les seves contradiccions internes, en el seu esser fonamental. Cal la vocació universal de la nostra cultura estreta en la voluntat d'aspirar a contribuir al benestar intel·lectual i físic dels pobles, rebutjant qualsevol temptació d'imperialisme, concepte aquest, que no pot existir en un país que vulgui aspirar a ésser cult.

BASE VUITENA

Si el poble mallorquí ha de continuar ésser un poble coherent amb la seva història passada i el seu present, ha de plantejar-se l'aplicació d'una política cultural que fomenti l'interès dels mallorquins pel coneixement de la seva societat. Una política cultural en aquest sentit haurà d'esser atrevida, radical, en els seus plantejaments, puix com sigui que la cultura és allò més profund arrelat dins l'esser del poble i al mateix temps, una característica principal de l'esser com a nació. En aquest sentit és el poble el responsable a prendre part activa en la història en un o altre sentit, com és responsable principal dels òrgans de poder del nostre país, la gestió i aplicació, posant els mitjans que calgui, d'una política cultural mallorquina.

BASE NOVENA

Una política cultural mallorquina no pot prestar-se al joc de la diglòssa en considerar Mallorca com una illa "bilingüe". Si això fóra així, entrariem en contradicció amb les característiques definidores de la nostra societat, i, com sigui que l'edifici castellà s'audiva de tots els favors de l'Administració, i, com sigui que dos-cents cinquanta anys de dominació lingüística, han creat una inèrcia social a sobrevalorar el castellà sobre la llengua catalana, la institucionalització de la diglòssa convertiria a Mallorca en una terra on la llengua autòctona sofriria un procés de continuada degradació i de desprestigi social. Una política cultural mallorquina, ha de tenir com a objectiu principal l'extensió de l'ús del català a tots els nivells de la vida pública i privada.

BASE DESENA

La necessitat d'un ensenyament en català i amb continguts culturals propis de la nostra nació, és una exigència prèvia a qualsevol plantejament de política cultural. Ans al contrari, una política cultural avançada i congruent amb les nostres arrels més profundes es veurien ineficaces si no hi ha una ferma voluntat de recuperació cultural, que només es manifestarà en el moment en què l'ensenyament del català i en català sigui obligatori a tots els nivells educatius de Mallorca. Tot i considerar que aquesta mesura ha d'anar acompanyada d'un període de reciclatge del personal docent, l'aplicació d'aquesta mida és irrenunciable.

BASE ONZENA

Una política cultural mallorquina no pot oblidar el patrimoni cultural legal pels nostres avantpassats a través de la protecció dels arxius, museus, patrimoni artístic, i del patrimoni natural, molt determinant de la nostra vida social que ha de preservar-se en les millors condicions possibles per espial i gorg de nosaltres i els nostres descendents.

BASE DOTZENA

Dins d'una política cultural mallorquina no poden restar al marge els mitjans de comunicació. Per excel·lència la premsa, la ràdio i la televisió, òrgans que compleixen un paper importantíssim en la difusió de la informació, contribuint poderosament a la formació d'una consciència d'expectatives culturals. Així, una política cultural no pot deixar de pronunciar-se respecte a la necessitat d'uns mitjans de comunicació en llengua catalana i controlats des de Mallorca com a instruments essencials per a la represa i normalització cultural del nostre país.

Allà on la ciutat muda de nom...

En Paco Candel, gran novel·lista ara aficat a polític, escriu "Donde la ciudad cambia de nombre" (Allí donde la Ciudad deja de ser ciudad, para convertirse en tierra de desheredados) —resava la propaganda editorial—, en frase que volia ser un resum de la temàtica del llibre.

Amb l'arribada dels Ajuntaments Democràtics, moltes coses mudaran de nom. A Ciutat hi ha grans barriades que també són terra de desheretats. Manquen espais verds, jardins, millors condicions de vida, etc. un gran etcètera del que tan bé ensen podria parlar, i segur que en parlarà en el seu moment, en Jaume Obrador...

Mirant la foto que encapçala aquestes retxes, es veu "Sa Riera" convertida en femer i lloc d'esplai per a infants, dues funcions que no li corresponen. Davant tot això, demanem que per una vegada se'ns deixi somniar un poc. Ens estimam més pensar en una ciutat més neta (pactes de neteja al marge), nins jugant dins parcs, i l'aigua, aquesta aigua que no hem de beure, corrent amb força pels torrents...

FONER (Foto: Jaume Vidal)

Retalla i envia a
mallorca socialista
C/. Temple, 7 Ciutat
Tel. 22 14 14

MALLORCA SOCIALISTA BUTLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom _____
Adreça _____
Població _____ DP _____
Tel. _____

M'interessa una subscripció

Forma de pagament ☐ Anual 500 ptes. ☐ Anual 1.000 ptes. *

☐ Rebut dominiat a un Bur _____

Banc _____ Suc _____

Compte n.º _____ Titular _____

☐ Enviar l'impon _____ Talo n.º _____
Gir Postal _____

Signatura _____

* Inclou números monogràfics

Per la vostra comoditat (i la nostra)
domiciliem els pagaments al banc.

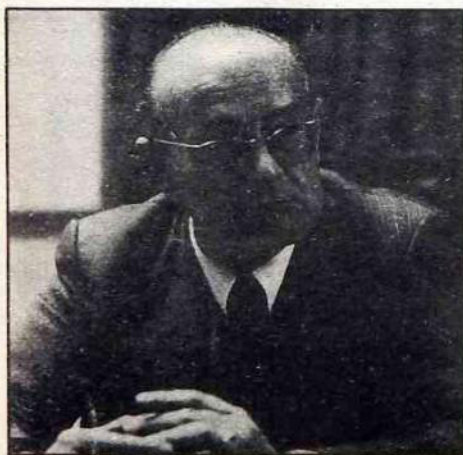
Com valorau els resultats del 3 d'abril?

Bartomeu Barceló

L'inesperat, i no menys volgut, resultat de les darreres eleccions ha obligat a les esquerres a unir-se per poder imposar-se a les dretes en molts d'ajuntaments. Ambdós fets són molt importants cap al futur, perquè així podrà ser una realitat la democràtica municipal; i això no sols als ajuntaments on són majoria les esquerres, sinó també en els que dominen les dretes, per la competència que forçosament s'establirà en la gestió municipal. Amb la victòria, les esquerres assumeixen una gran responsabilitat: la de mostrar al poble l'eficàcia dels seus programes, ja que del resultat d'aquesta gestió depèn el seu futur polític. Crec que s'ha de valorar molt positivament els resultats obtinguts pel PSM, per ser l'únic partit amb arrels mallorquines i sense obediències foranes, que ha defensat en els seus programes les solucions més objectives als nostres problemes socials i culturals.

Bartomeu Barceló

Josep M.ª Llompart

Un amic em deia que, el capdavant, hauré estat una persona sortada. Sortada en el sentit d'haver pogut veure com es van fent realitat aquells somnis, aquelles coses amb les quals em vaig comprometre i per les quals vaig començar a treballar desesperadament —vull dir sense cap esperança— fa una bona pila d'anys i panys.

No hi ha dubte que el meu amic exagerava. Som encara ben enfora dels primers i més modestos objectius que ens havíem proposat, fins al punt que és ben segur que els de la meua generació ja no serem a temps d'assolir-los. Però una cosa és a hores d'ara ben certa i ben palpable: som, i vull creure que definitivament, en el camí. No fa gaire vaig escriure que, si més no, hauré tingut el privilegi i l'orgull d'assistir als inicis d'aquest procés meravellós, fascinant, que és el naixement d'una nació. Els fets, un darrer l'altre, així ho confirmen.

El resultat de les eleccions municipals, sense anar més enfora, ha posat de relleu una certesa: el poble de Mallorca, i també el de Menorca, i demà serà el d'Eivissa i Formentera, van despertant del malson. Ara ja no és un sentiment obscur, un desig visceral de recobrar els signes de la pròpia identitat nacional. Ara ja comença a ésser la visió neta de quina és la via vàlida per a aquest recobriment. Quan escric aquestes ratlles no sabem encara si a l'Ajuntament de Ciutat la majoria serà de l'esquerra o

d'aquesta mena de dreta incofessada i vergonyant que es diu UCD. No sabem fins a quin punt les potades i l'enrabiada de l'aquest darrer partit es traduiran en resultats pràctics. Desitjam i esperam que la maniobra faci aigua; però, si no fos així, tant se valdria, perquè, fet i fet, no aniria massa més amunt del nivell arcaic.

Allò que compta de bon de veres és la presència d'un poble en marxa, aquest poble que ha fet possible l'èxit fulgurant dels dos PSM, el de Mallorca i el de Menorca. Aquest poble que veu cada cop més clar que l'única alternativa vàlida és l'alliberament nacional, i que aquest alliberament nacional s'identifica de manera indestriable amb l'alliberament de la classe treballadora.

En una ocasió vaig dir, suscitant una mica d'es-càndol, que no érem un país, sinó, a tot estirar, un projecte de país. Ara ja puc afirmar, amb satisfacció i amb orgull, que aquell projecte ha entrat en fase de construcció. I començant pels fonaments, que és com pertoca.

Jospe M. Llompart

Ferran Gomila

El resultat de les eleccions municipals que tingueren lloc el propòsit dia 3 d'Abril ens ha merescut a tota l'esquerra una valoració altament positiva en un primer moment.

Estem albirant una nova composició de les forces d'esquerra amb representació parlamentària o als òrgans de poder local, qualificada per l'ascens de l'impuls nacionalista, que es determina clarament pel triomf incontestable de la coalició abertzale Herri Batasuna a les quatre circumscripcions basques, per l'arrelament del PSA a Andalusia tot i ésser ben discutible la política de la seva direcció, i —per posar el cas del nostre país— per la implantació en els òrgans de representació popular del PSM de Mallorca i de Menorca.

Però una valoració excessivament optimista nos faria oblidar:

—Que el Govern UCD intentarà imposar-se als Ajuntaments d'àrea metropolitana —tots dominats per l'esquerra— mitjançant els mecanismes que li permetrà l'elaboració de la nova Llei de Règim Local que es discutirà al Parlament, on disposarà de majoria relativa.

—Que la mateixa Hisenda dels Ajuntaments —petits i grans— roman avui en dia en una torbadora manca de transparència; de la qual cosa es poden endevinar dificultats importants en les finances de les corporacions, tal volta més greus per als Ajuntaments controlats per l'esquerra.

—Que a les Illes el triomf de l'esquerra es representa sobretot —i és prou important— per l'accés a Cort d'un batle socialista, permès per l'elevat índex d'abstenció imputable als estaments "benpensants". A la resta dels pobles de Mallorca els resultats són encoratjadors a Inca, Artà, Montuiri, Alaró i Capdepera. També és prou important. Però a Menorca, tradicionalment considerada com a esquerrana, només Es Castell ha vist una victòria de l'esquerra, mentre que Maó i Ciutadella han contemplat com la dreta s'ha imposat pels vots de CD. Quant a Eivissa, està vist i comprovat que vota en Matutes o els seus "independents" vicaris, qualsevulla sia la filiació política que es vulguin nominar.

—Que als Consells Generals Insulars la majoria relativa de UCD no permet per ara enlairar massa esperances d'aconseguir uns òrgans autonòmics com cal. I més, que el Consell General Interinsular, amb el seu sistema de representació majoritària, és un frau polític innoble, car significa una devastació de la voluntat popular realment modèlica. Res se'n pot esperar d'aquesta farsa, si no és que vinguin a bestreure competències en detriment dels Consells Insulars per a servir exclusivament els interessos d'UCD.

Aquests esculls ens han de mostrar que la feina realment comença ara, que serà necessària la unitat d'acció de totes les forces d'esquerra, tant les representades com les no representades als òrgans de poder local, que hem de cercar la inspiració i les directrius de les Associacions populars que fins ara no han trobat col·laboració en els poders públics.

Ferran Gomila

Antoni Serra

En aquestes eleccions crec que ha quedat ben demostrat que el nacionalisme no és cosa de política aflicció, com pretenen de fer creure determinades forces estatalistes, i molt especialment aquelles de signe dretà. Almenys, així no ha fet saber el poble en aquesta ocasió, tal volta perquè ha començat a entendre què significa votar una opció política de disciplina autòctona i autònoma, tot i la situació d'expropiació política i cultural en què es troba. Així doncs, jo diria que l'avanç del nacionalisme i del socialisme a les Illes a rel de les eleccions municipals no ha estat ni casual ni arbitràriament gratuït, sinó que és el resultat d'anys de lluita i, sobretot, conseqüència d'un esforç constant de l'esquerra autòctona per tal d'aclarir i enfortir la pròpia personalitat com a col·lectivitat, sense necessitat d'haver de recórrer al mutilacionisme nacional que s'usa a hores d'ara, després de l'esplet concessionari de pre-autonòmies. Encara que sigui prest per a esbrinar precisament com l'avanç del nacionalisme socialista influirà en el procés estatutari dels Ajuntaments, no m'amagaré de dir que el triomf, perquè de triomf cal considerar-ho, de l'esquerra nacionalista ha estat un fet cabdal en aquests moments, fins i tot molt superior al dels anys trenta durant la Segona República.

Antoni Serra

Isidor Mari

La meua opinió sobre els resultats electoral a Mallorca:

Quant als ajuntaments, consider molt important el paper de les candidatures d'esquerres, progressistes i nacionalistes, que agrupades podran controlar la gestió d'alguns municipis de pes; especialment, a la ciutat, la victòria de l'esquerra té una transcendència que no és merament simbòlica. Crec que ara l'esquerra mallorquina té ocasió de demostrar a la pràctica que existeix una manera totalment diferent d'ocupar el poder i de portar la gestió dels assumptes de la comunitat.

En el Consell de Mallorca hi predomina la UCD; una UCD que va negar-se a firmar el Pacte Autòmic proposat per l'Obra Cultural amb l'excepció que tots els partits estaven d'acord en l'autonomia, i el pacte era innecesari. ¿Es que pretenien firmar un pacte quan els partits NO estiguessin d'acord a firmar-lo?

El camí cap a l'autonomia no serà fàcil. La composició del Consell Interinsular crec que serà particularment nefasta. Caldrà exigir a la UCD un llenguatge concret i clar: com vol l'autonomia, i per a quan la vol? Com a mínim, que en les primeres eleccions autonòmiques tothom hagi pogut comprovar qui empeny l'autonomia i qui es limita a fer-ne ostentació, a fi que els vots nacionalistes creixin encara molt més. De totes maneres, la clara presència del PSM en el Consell i en els ajuntaments ja és una victòria.

Isidor Mari